ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ε'. ΑΡΙΘ. 205 (72)	ΑΘΗΝΑ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1928	ΓΡΑΦΕΙΑ ΡΟΜΒΗΣ 2	ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΧΡΟΝΙΑΤΙΚΗ ΔΡΧ. 50	ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΣΤ. ΑΛΟ'Ι'ΣΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.— *Διοίκηση*, Καὶ ἀντίλαλοι—Κρίσεις Σημειώσεις — *Α-βδηρίτης*, Ἡ ζωὴ στὰ Ἄβδηρα—*Ἰ Σταυρακάκης*, Ἡ ἀνοσιωτατοσύνη νόσος μιᾶς ἐποχῆς *Π. Παπαμαῦρος*, Πρακτικὲς ὑδηγίες. A. Lüsber, Ἱστορικὴ ἀντίληψη καὶ ἱστορικὴ διδασκαλία — *Κ. Βαφειάδης*, *Δ. Κούτρας*, Πάνω ἀπὰ ἐρωτήματα τοῦ κ. Παναγοπούλου. *Γ. Χρηματόπουλος*, Σύγχρονο ἐκπαιδευτικὸ πνεῦμα. *Β. Παππᾶς*. Ὁ δρόμος γιὰ τὸ Νέο Σχολεῖο. *Ν. Κυριακᾶκος* Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία— *Σ. Γκόνος*, Ὁ Σύλλογος Τριφυλλίας—*Π. Κωνσταντινόπουλος*, Ἀπὸ ὅσα γίνονται κι' ὅσα δὲν γίνονται.— *Διάφορα*, Λιλιώσεις τοῦ κ. Γόντικα—Γράμματα πρὸς τὸ «Βῆμα»—Τ. Προνοίας Δ. ὑπαλλήλων Οἱ ἀποζημιώσεις ἀπογραφέων κτηνῶν καὶ ὀχημάτων— Ἀτομικὲς ὑποθέσεις—Στήλη συνδρομῶν—Ζωὴ Ὁμοσπονδίας

ΚΑΙ ΑΝΤΙΠΑΛΟΙ

Εἶναι συνάδελφοι, ποὺ θλίβονται κατάκαρδα γιατ' ἤρθαν, στὴ δημοσιότητα ἐνέργειες καὶ κρίθηκαν—δίκαια ἢ ἄδικα, καλόπιστα πάντα —γιὰ παρατυπίες, ποὺ δὲν μποροῦν νὰ μένουν μυστικὰ τῶν λίγων.

Εἶναι ἑνώσεις, ποὺ ἀγανακτοῦν γιὰ τὸ μοιραῖο ἀτόπημα.

Εἶναι καὶ ἄλλοι, ὅσοι νομίζουν, πὼς φτάνει μιὰ ἀψιθυμκὴ ἔκρηξη, ποὺ ἴσως τὴν προκαλέσαμε κι ἐμεῖς, γιὰ νὰ χωρίση τὴν τύχη τους ἀπὸ τὴ μοῖρα τῆ δική μας. Συνάδελφοι ποὺ ἐπιβάλλουν στὸν ἑαυτό τους νὰ θλίβεται γιὰ τὶς χαρές μας. ν' ἀναγαλιάζη ἀπὸ τὶς πίκρες μας. Κι αὐτοὶ γελοῦν πικρόχολα!

Ἂς μὴ λυποῦνται οἱ ὀπαδοὶ τῆς Δ. Ὁμοσπονδίας. Ἂς μὴν ἀγανακτοῦν τὰ μέλη της. Κι ἂς καταπιοῦν τὴν πίκρα τους κι ἐκεῖνοι, ποὺ ἴσως θίγονται ἀπ' τὴν ἐνέργεια τοῦ Δ. Συμβουλίου. Τὸ ἴδιο ἀναγνωρίζει, πὼς ἡ ἀπόφασή του εἶναι ἐκκλησία στὴν ὁλομέλεια τοῦ κλάδου. Καὶ εἶναι πρόθυμο σὲ κάθε προσωπικὴ θυσία γιὰ ἐπανόρθωση, ποὺ θὰ ἐπιβάλουν τὰ πράγματα.

Πρὸ πάντων ὅμως ἂς μὴ χαίρωνται οἱ ἀντίπαλοι. Γιατὶ δὲν διαγνώσανε κι ἔτσι δὲν ἐκτιμήσανε τὴν πρόθεσή μας. Ὅσο κι ἂν τὸ νομίζουν, πὼς ἀποκοπήκανε ὁριστικὰ ἀπὸ τὸ διδασκαλικὸ κορμὸ θὰ ἔρθη μέρα, ποὺ θὰ δοκιμάσουν κατάπληξη γιὰ τὴν ἀνυπαρξία τοῦ ὑποθετικοῦ χάσματος, ποὺ τοὺς κρατεῖ μακριά. Ἐμεῖς τοὺς ναώθομε πάντα κοντά μας.

Εἶναι ἀμείλικτος νόμος γιὰ τὴ ζωὴ τῆς Ὀργάνωσης: νὰ τὰ γνωρίζη ὅλα ὁ Κλάδος· Κι ὅταν μιλοῦμε γιὰ Κλάδο περιλαμβάνομε καὶ τοὺς ἀντίπαλους.

Ἡ Διοίκηση, διαβάτες, ποὺ σταθμεύουν σήμερα στὴ Δ. Ὁμοσπονδία, ἀναγνωρίζει ἀνεπιφύλακτα τοὺς ἀγῶνες ὅλων. Ἀλλὰ δὲ θὰ πεισθῆ ποτέ ἀπὸ κανένα Μαραθῶνα νὰ ἐπιτρέψη «τὸν εἰς Νάξον πλοῦν».

Ἂν θέλωμε νὰ ζήση ἡ Ὀργάνωση πρέπει νὰ πέσουν ἀπ τὸ οἰκοδόμημα παραπετάσματα καὶ παρασκήνια.

Ἂς μὴ λυπῆται λοιπὸν κανείς. Κι ἂς σταματήση τὸ σαρδόνιο γέλιο.

Εἶναι ἀνάγκες, ποὺ πρέπει νὰ ξέρουν δικοί μας· καὶ ἀντίπαλοι.

ΚΡΙΣΕΙΣ - ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

ΜΗΤΡΥΙΑ

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν γνωματεύει πὼς οἱ δασκάλοι γραμματεῖς τῶν Κοινοτήτων δὲν δικαιοῦνται ἀποζημίωση ὡς ἀπογραφεῖς κτηνῶν καὶ ὀχημάτων. Ἂν θέλετε νὰ μάθετε ποῦ στηρίζεται διαβάστε τὴ γνωμάτευσή του, ποὺ δημοσιεύομε σ' ἄλλη στήλη, μὰ λίγα πράγματα θὰ νοιώσετε. Τὸ μόνο ποὺ νοιώθετε εἶναι πὼς κινητοποιήθηκε ὅλος ὁ νομικὸς κόσμος γιὰ νὰ βρῆ τὸ Κράτος μιὰ δικαιολογία νὰ μὴ πληρώση τοὺς δασκάλους.

Ὡρισμένως μητρυιὰ κατάντησε ἡ Πολιτεία γιὰ τοὺς δασκάλους.

ΣΤΟ ΧΕΡΙ ΤΟΥΣ

Συνηθίσαμε πάντοτε νὰ λέμε τὰ σῦκα σῦκα καὶ τὴ σκάφη σκάφη. Ἂν εἶναι ἐλάττωμα δὲν ξέρομε μιὰ φορὰ ὅμως οἱ συνήθιες δὲν ἀλλάζουν εὔκολα. Ἂς τῶχουν ὑπ' ὄψει τους ὅσοι πικραίνονται ἢ θὰ πικραθοῦν ἀπὸ τὰ σχόλιά μας. Στὸ χέρι τους εἶναι ν' ἀποφεύγουν τὶς πίκρες ποὺ τοὺς ποτίζομε.

ΚΟΙΝΗ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ

Χάρις στὴν πρωτοβουλία καὶ τὴν ἀξιέπαινη δράση τοῦ Συλλόγου Καβάλλας οἱ ἐκπαιδευτικὲς ἀνάγκες τῆς πόλεως κατάντησαν κοινὴ ὑποθέση. Δημοτικὸ Συμβούλιο, Ἐμπορικὸς Σύλλογος, Μητροπολίτης, ἐπαγγελματικὲς ὀργανώσεις κλπ. πῆραν γιὰ δική τους ὑπόθεση—ὅπως καὶ εἶναι—τὸ ζήτημα τῆς λαϊκῆς Ἐκπαιδεύσεως. Ἔτσι ὑπάρχει ἐλπίδα ἡ κοινὴ προσπάθεια νὰ φέρη καὶ καλύτερους καρπούς.

Τὸ παράδειγμα τοῦ Συλλόγου Καβάλλας πρέπει νὰ βρῆ πολλοὺς μιμητές.

ΓΙΑΤΙ ΑΠΟΡΟΥΝ ;

Οἱ Στρατιωτικὲς ἀρχὲς Καβάλλας πῆραν τὸ οἴκημα τοῦ παλαιοῦ Τουρκικοῦ Γυμνασίου καὶ τῶκαμαν Στρατιωτικὸ Νοσοκομεῖο. Ὡστόσο οἱ μαθητὲς τῶν δημ. Σχολείων Καβάλλας στοιβάζονται σὰν σαρδέλλες σ'ἀνήλια καὶ ἀνθυγιεινὰ διδακτήρια.

Ὕστερα ἀποροῦν οἱ στρατιωτικοί μας γιατὶ παρουσιάζεται μιὰ κλάση κληρωτῶν μὲ 43)ο καχεκτικοὺς κι' ἀγίκανους. Θερίζει κανένας ὁ,τι σπείρει.

ΤΙ ΛΕΝΕ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Ὁ Νόμος γιὰ τὴν ἀκόλουθη σωματικῶς ἀνίκανου δασκάλου ἀπαιτεῖ ἀπαραίτητο στοιχεῖο κρίσεως γνωμάτευση ἰατρική. Ἂν ἔχη δίκηο ὁ νομοθέτης ζητώντας αὐτὸ καὶ μὴ ζητώντας ἁπλῆ κρίση τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ ὅπως τὸ θέλει ὁ κ. Παράξενος τῆς Ρεθύμνης τὸ δείχνουν τὰ πράγματα. Δασκάλοι κριθέντες ἀνίκανοι γιὰ σωματικὴ πάθηση ἀπὸ τοὺς Ἐπιθεωρητὲς καὶ παραπεμφθέντες στὸ σχολικὸ ἰατρεῖο τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας καὶ ἀπ' αὐτὸ σὲ εἰδικὴ ἰατρικὴ Ἐπιτροπὴ κρίθηκαν ἱκανοὶ γιὰ τὴ δουλειά τους.

ΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΙ ΠΑΡΑΞΕΝΟΙ

Ὁ Νόμος καὶ ἐγκύκλιο. τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου αὐστηρῶς ἀπαιτοῦν ἀπὸ τοὺς Ἐπιθεωρητὰς πρὶν προβοῦν σὲ πρότασή ἀπολύσεως δασκάλου γιὰ ἐπαγγελματικὴ ἀνικανότητα νὰ τηροῦν τὶς νόμιμες διατυπώσεις ὥστε νὰ ἐξακριβώνεται πλέρια τὸ ἀνεπίδεκτο βελτιώσεως τοῦ δασκάλου. Ὡρισμένως δὲ ἀπαιτεῖ νὰ προηγηθῆ παρατήρηση, ἐπίπληξη, πρόστιμο κλπ., ποὺ γίνονται ὅλα σ' ἕνα τὸ πολὺ χρόνο ὅταν ὁ Ἐπιθεωρητὴς θελήση νὰ παρακολουθήση ἀπὸ κοντὰ τέτοιους δασκάλους. Γιὰ νὰ ζητᾶ αὐτὰ τὰ πράγματα ὁ Νόμος καὶ τὸ Ἐκπαιδευτικὸ Συμβούλιο θὰ πῆ, στὸ μυαλὸ τῶν λογικῶν ἀνθρώπων κι' ὄχι τῶν παράξενων, πῶς κάποιο λάκκο ἔχει ἡ φάβα ἀδιάφορο, πὼς δὲν τὸν βλέπουν οἱ παράξενοι παρὰ μόνον οἱ λογικοί.

ΟΛΑ ΑΝΑΠΟΛΑ

«Ὅποιος ἔχει τὴ μύγα μυγιάζεται» λέει μία παροιμία στὸν τόπο τοῦ κ. Παράξενου. Μὰ σὰν «Παράξενος» τὴν πῆρε ἀπὸ τὴν ἀνάποδη κι' αὐτὴ καὶ μυγιάστηκε χωρὶς νάναι ἀνάγκη ἀνακατεύοντας πρόσωπα στὸ ἀπρόσωπο κριτικό μας.

ΣΑΝ ΛΕΙΨ' Η ΝΤΡΟΠΗ

Τὸ νὰ λείπης ἀπὸ τὸ σπίτι σου ἕνα σωστὸ χρόνο· τὸ νὰ κάνης τρεῖς καὶ τέσσαρες μῆνες νὰ βλέπης τὰ παιδιά σου· τὸ νὰ θυσιάζης τὴ θέση σου θέτοντας στὴ διάθεση τοῦ κ. Νικολούδη τὴν παραίτησή σου γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση τοῦ Κλάδου· τὸ νὰ ζῆς στὴν Ἀθήνα δουλεύοντας τὴν ὁλότητα μὲ 1.800 δραχμὲς τὸ μῆνα (τὸ μισθό μας 3.200 θὰ τὸν παίρναμε καθήμενοι κι' ἐμεῖς σὰν τὸν κ. Παράξενο στὰ σπίτια μας) λέγεται κατὰ τὸν «Παράξενο».... παρασιτισμός!

Σὰν λείπ' ἡ ντροπή....

ΤΙ ΦΤΑΙΕΙ ;

Εἶναι γνωστὸ πὼς ἡ μετεκπαίδευση σταμάτησε τὸ περασμένο καλοκαῖρι μὲ μιὰ διαταγὴ τοῦ τότε Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Νικολούδη. Ἦταν ἡ ἐποχὴ τῆς ἰσοσκέλισης. Εἶναι πρόσφατη ἡ δυσφορία ποὺ γέννησε στὸν κλάδο τὸ μέτρο αὐτό. Κι εἶναι γνωστὲς οἱ ἐνέργειες τῆς Δ. Ὁμοσπονδίας καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας κ. Γόντικα γιὰ νὰ κατατεθῆ νομοσχέδιο γιὰ τὰ ἐκιδόματα τῶν κ. καθηγητῶν. Ἡ Διοίκηση τῆς Δ. Ὁμοσπονσίας δὲν νομίζει πὼς ἔκαμε τὸ καθῆκον της σχετικὰ μὲ τὴ Μετεκπαίδευση. Εἶναι ὁμολογημένο κι ἀπ' ἐδῶ κι ἀπ' ἐκεῖ, κι ἀπ' τὸ Πανεπιστήμιο καὶ ἀπ' τὸ Ὑπουργεῖο, πὼς ἡ Μετεκπαίδευση δὲν εἶναι ἐκείνη, ποὺ μᾶς χρειάζεται κι ὁ ἴδιος ὁ κλάδος τὸ ζῆ κάθε μέρα τὸ ζήτημα. Τί φταίει ;

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΙΝΗΣΕΩΝ

Ὅλοι τὸ ξέρομε πὼς δὲν ἔχουν σχολεῖο πειραματικὸ κι ὅλοι τὸ ξέρομε πὼς δὲ διδάσκονται μαθήματα τῆς εἰδικῆς Διδακτικῆς. Μᾶς εἶπαν πὼς αὐτὰ εἶναι ὑπόθεση Διευθυντοῦ σπουδῶν. Γυρίσαμε στὸν κ. Ἐξαρχόπουλο. Εἶναι ἀλήθεια πὼς ὁ κ. καθηγητὴς ἔχει στὴ σύνταξη τοῦ «Δ. Βήματος» μαθητὲς ἀπ τὸ Διδασκαλεῖο, ποὺ τοὺς ἔγινε καὶ κατόπι στὴ δασκαλικὴ ζωὴ πολύτιμος σύμβουλος. Ὡστόσο ὁ προσωπικὸς σεβασμὸς δὲν τοὺς μπόδισε νὰ σφίξουν τὴν καρδιά καὶ νὰ σύρουν γραμμὲς ποὺ πίκραναν ἴσως τὸν κ. καθηγητή. Τὸ κάμανε μὲ τὴν πίστη πὼς ἡ μετεκπαίδευση δὲν εἶναι προσωπικὴ ὑπόθεση κανενὸς κι ἀπ τὴν ἐπιταγὴ τοῦ κλάδου νὰ διατηροῦν ἐλευθερία κινήσεων γιὰ νὰ σερέφωνται πρὸς κάθε κατεύθυνση καὶ νὰ ἀναζητοῦν τὰ ἐμπόδια ἐκεῖ ποὺ πραγματικὰ ὑπάρχουν.

ΟΜΟΛΟΓΟΥΜΕ

Εἴμαστε, ὑποχρεωμένοι ν' ἀναγνωρίσωμε δημοσίᾳ πὼς ἀναζητώντας τὰ ἐμπόδια πήραμε πληροφορίες ἀναφερόμενες σὲ εὐθύνη τοῦ κ. Ἐξαρχοπούλου γιὰ τὶς ἐλλείψεις ποὺ παρουσιάζει ἡ μετεκπαίδευση. Καὶ οἱ πληροφορίες αὐτὲς δὲν ἦταν σωστές. Πρῶτον: Γιατὶ τὸν καθηγητὴ τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς διορίζει τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας χωρὶς πρόταση τοῦ Διευθυντοῦ σπουδῶν. Δεύτερον: Γιατὶ ὁ κ. Καθηγητὴς τῆς Παιδαγωγικῆς χωρὶς νὰ ἔχη καμιὰ νομικὴ ὑποχρέωση ἐπανειλημμένως ζήτησε μὲ ἐκθέσεις του ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας (1926, 1927, 1928) τὸ διορισμὸ καθηγητοῦ τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς. Τρίτον: Γιατὸν ἡ εἰδικὴ Διδακτικὴ ποὺ διδάσκει ὁ κ. Ἐξαρχόπουλος ἀπὸ τὴν Πανεπιστημιακὴ ἕδρα εἶναι οἱ τακτικές του παραδόσεις καὶ ὄχι ἡ εἰδικὴ διδακτικὴ τῶν δημοδιδασκάλων. Τέταρτον: Γιατὶ τοὺς μετεκπαιδευομένους τοὺς καλεῖ στὶς παραδόσεις αὐτὲς ἐπειδὴ δὲν ἔχουν καθηγητὴ τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς καὶ θὰ περάσουν ἀπ' τὸ Πανεπιστήμιο χωρὶς ν' ἀκούσουν τίποτε ἀπὸ τὸ μάθημα αὐτό. Πέμπτον: Γιατὶ ὁ κ. Ἐξαρχόπουλος ἐζήτησε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο νὰ προσαρτηθῆ στὸ Πανεπιστήμιο χωρὶς δημιουργία νέας δαπάνης, ἕνα ἀπὸ τὰ λειτουργοῦντα ἑξατάξια δημοτικὰ καὶ ἕνα γυμνάσιο, σχολεῖα ποὺ θὰ παρακολουθοῦν πάντα τὸν ἰσχύοντα τύπο. Ἕκτον: Γιατὶ ὁ κ. Ἐξαρχόπουλος ἐζήτησε μὲ ἔκθεσή του νὰ ἀνατεθῆ τὸ μάθημα τῆς Εἰδικῆς Διδακτικῆς σ' ἕνα Διευθυντὴ Διδασκαλείου καὶ νὰ παρακολουθοῦν οἱ μετεκπαιδευόμενοι καὶ τὰ πρότυπα ποὺ εἶναι προσαρτημένα στὸ Διδασκαλεῖο.

Η ΖΩΗ ΣΤΑ ΑΒΔΗΡΑ

—Πῶς λιποθύμησε ὁ κ. Διότιμος.

—Γιατὶ ἐτρόμαξε ἡ κ. Μαριάνθη.

Αὐτὸ τὸ χωρίον, μονολογοῦσε πρωΐ πρωΐ Διότιμος ὁ Ἀβδηρίτης. αὐτὸ τὸ τὸ χωρίον «ἐν τοῖς ἄρχουσι» τὸ ἀφιλότιμον πολὺ σκοτεινὸν ἅμα καὶ δυσνοήτου τυγχάνει. Οὐ μὴν δ' ἀλλὰ δεῖται τοιᾶς τινος καὶ δὴ εὐλόγου ἑρμηνείας. Οὐκ' ἐῇ με καθεύδειν «ἐν τοῖς ἄρχουσι». Ὁ λόγος ἐνταῦθα χωρεῖ στρυφνῶς καὶ ἀνωμάλως. Ἀττικὸν σχῆμα οὐ φαίνεται. «...νὰ ἐκιβάλλωσιν ἐν τοῖς ἄρχουσι...» Ὦ Ἀθηνᾶ καὶ Ἄπολλον ὡς δεινῶς ὁ συγγραφεὺς ἐβαρβάρισε! Δεινὸν ἡ ἀμάθεια.

—Μὰ τί ἔχεις Χριστιανέ μου. Τὰ πατερμά σου κάνεις ἐκεῖ πέρα τόση ὥρα, τὸν διέκοψε ἀνήσυχη ἡ κ. Μαριάνθη. ἡ συμβία τοῦ κ. Διοτίμου. Ἔλα στὰ καλά σου.

—Γύναι ἰδοὺ τὸ ἐπίμαχον χωρίον «...ἐὰν οἱ πολῖται εἶνε ἀνίκανοι νὰ ἐκιβάλλωσιν ἐν τοῖς ἄρχουσι τὴν τῶν κειμένων νόμων τήρησιν!...»

— Μὰ δὲν κρατεῖς εὐλογημένε καλὰ τὴ μαγκούρα σου; Λίγο ἔλειψε νὰ μοῦ βγάλης τὸ μάτι! κατυλαβες; Μὴν τὴ

βάνεις στή μασχάλη σου! Μπᾶ σὲ καλό σου θὰ σιραβώσεις κανένα, τὸν διέκοψε πάλιν ἡ κ. Διοτίμου.

— Ἐνταῦθα ὑπάρχει, ἐξηκολούθησεν ὁ Διότιμος ἀσφαλῶς δὲ νὴ καὶ βωβαρότης οὖσα· ὀλίγη. Ὁ τύπος **εἶνε** κεῖ αἱ γυναῖκες ἀντὶ τοῦ δικίμου εἰσίν. Ὁ ἀγοραῖος σύνδεσμος **νὰ** κατείληφε τὴν θέσιν τοῦ **ἵνα**. Ὁ τύπος **ἐπιβάλλωσι** δηλωτικὸς τοῦ **συνεχῶς** γινομένου εὑρηται ἀντὶ τοῦ **ἐπιβάλωσι** δηλοῦντος τὸ **ἐφάπαξ**. Τὸ δὲ μέγιστον, ἡ κορωνὶς τῆς ἀμαθείας, «ἐν τοῖς ἄρχουσι» τυγχάνει **παντοπάσιν** ἀνέλληνιστον καὶ βαρβαρικόν!

— Ἐντὸς μου 30 χρόνια εἶμαστε παντρεμένοι, μὰ τὴ γλῶσσα σου δὲ μπόρεσα νὰ τὴ μάθω! Μὲ τὸ συμπάθειο κυρία!

— Δεινὸν ἡ ἀμάθεια, Μαριάνθη τέκνον μου. Θηρίον οὐ τῶν συνήθων ἐπανέλαβεν ὁ κ. Διότιμος. Γιγνώσκεις καλῶς ὅτι ἐγκύπτω εἰς σοβαρὰς μελέτας ἐπὶ θεμάτων ἐκπαιδευτικῆς φύσεως, ἄτινα...

— Μὰ Διότιμε;

— Σίγα. Καὶ ἰδοὺ ἄρτι ἀνεγίνωσκον ἐμβριθῶς ἄνθρον τῆς «Ἐκπαιδευτικῆς» 1-15 Νοεμβρίου γεγραμμένον μετὰ σπανίας ἐμβριθείας, ἀλλὰ προσέχ ψα ὁ τάλας ἐγὼ ἐπὶ τοῦ ἐπιμάχου χωρίου «...νὰ ἐπιβάλλωσιν ἐν τοῖς ἄρχουσι», ἐνεθύμησας;

— Μὰ ποιὸς σοῦ κακομίλησε, Διότιμε; Γιατὶ εἶσαι ἔτσι σιενοχωρημένος σήμερα; Πές μου τί ἔπαθες; εἶπεν ἡ κ. Μαριάνθη.

— Τὸ χωρίον, ἐξακολούθησε μὲ ἀδημονίαν ὁ Διότιμος, οὐ τὴν ἀποδίδει νόημα! Δεινὸν! Ἀνδράσι δὲ καλοῖς κἀγαθοῖς προσήκει ἀναμφιρρήστως τῶν τοιούτων καὶ τηλικούτων ἐν συνάσει ἅπτεσθαι ἵν' ὀρθὸς καὶ προσηκόντως κατευθύνωσιν ἑκάστοτε τὰ ἐνόντων φῶτα ἐρευνῶντες ἀφ' ὑψηλοῦ καὶ ἐκ περιωπῆς, ἀλλαις λέξεσιν **σφαιρικῶς** περὶ πάσαν διάνοιαν τὰ περὶ ὧν πρόκειται θέματα, ὅπως ἐκ τῆς τοιάνδε, ἠγοῦν **σφαιρικῆς**, μελέτης εἰς ἄμυθα καὶ ἐθνοσωτήρια κατανοήσωμεν πόρισματα μέλλοντα ἀσφαλῶς, ἵνα ἐξασκήσωσιν ὑφιστήσοπουδαιοτήτως ἐπιδρασιν ἐπὶ τῶν τυχόντων τοῦ εὐκλεοῦς γένους τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες, **ἀπαξαπαντες** ἐπὶ αἰῶνας συναπτοῦς προμαχοῦντες ἔρρωσαν ἕνεκα ξυμπάσης τῆς ῥωμαίου Εὐρωπῆς καὶ ὑπέρθεια τρυπαία σήσαι, ἐνοι ἐν τοῖς εὐγενεσιν ἀγῶσι τοῦ φωτὸς κατὰ τοῦ σκότους, τοῦ ἀγαθοῦ κατὰ τοῦ πονηροῦ....

— Ἄλλα ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ, διέκοψε πάλιν ἡ κ. Μαριάνθη! Πάρε χριστιανέ μου μιὰ βαρελιὰ εἰσπνοὴ καὶ ὕστερα λές πάλι τὰ πατερμά σου! Μὰ τί ἔπαθες σήμερα; Ἔλα Χριστὲ καὶ Παναγιά! Τὰ μάτια σου γουρλώσαν, οἱ φλέβες τοῦ λαιμοῦ σου πρησήκαν! Θεέ μου σὲ φοβοῦμαι!

— «Νὰ ἐπιβάλωσιν ἐν τοῖς ἄρχουσι...» εἶπε μὲ δυσκολία ὁ Διότιμος.

— Ἀχ! Ἀχ! Θεέ μου λυποθύμησε, εἶπε τρομαγμένη ἡ κ. Μαριάνθη, Ἀχ! τρομάρα μου! Βοηθεια! βοηθεια! τρεχάτε γειτονοί βοηθεια! κ' ἄρχισε γκήγορα τὸ ξεκουμπωμα καὶ τὸ κατεμπρεγμα.

Ὁ Διότιμος ἦταν πιὰ λυπόθυμος. Ἡ γειτονια μαζευτηκε στὸ πόδι. Τὰ σχόλια ἔσιναν κ' ἔπαιρναν.

—Νὰ καλε! τὸ κατερμά του, ἔλεγε ἡ κ. Μαριάνθη στους γειτονους, τὰ πατερμα τοῦ ἔβανε ὁ Διοτιμος. Ἤταν καλαιολιὰ. Δὲν εἶχο τιποτε! Μονο τὰ πατερμα του υλεγε. Διαμαζει καὶ κεινη τὴν «Ἐκπαιδευτικη» τὴ φημεριδα καλε καὶ τον χαλασε φαιτεσιαι. Νὰ τὸ πρωὶ ἔκαμε εμεσ. Μα δὲν ἀκούει κιόλας ὁ εὐφυγήμενος. Δὲν ἀκουει.

Γιὰ τὴν ἀντιγραφὴ
Ὁ ΑΒΔΗΡΙΤΗΣ

Πρόσκλησις

Παρακαλοῦνται, ὅσοι συνάδελφοι ἔχουν σπουδὲς ἄνω τῶν τριῶν ἐτῶν εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου ἢ εἶναι τελειόφοιτοι καὶ δὲν ἔλυβον δι' οἱονδήποτε λόγον τὸ πτυχίον των νὰ στέλουν τὰς διευθύνσεις των εἰς τὸν κ. Μιχαὴλ Μ. Συρίγον δημ)λον Θήραν. Πρόκειται περὶ ζητήματος ποὺ τοὺς διαφέρει.

Η ΔΙΔ. ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΟΥ κ. ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Δηλώσεις τοῦ κ. Γόντικα γιὰ τὰ Παιδαγωγικὰ Συνέδρια καὶ τὰ Ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια

Τὸ συμβούλιον τῆς Διδ. Ὁμοσπονδίας παρουσιάσθηκε στὸν κ. Ὑπουργὸ τῆς Παιδείας καὶ παρακάλεσε 1) νὰ γραφτῇ στὸν προϋπολογισμὸ πίστωση γιὰ παιδαγωγικὰ συνέδρια σ' ὅλες τὶς περιφέρειες καὶ 2) νὰ δοθοῦν τὰ καταρτισθέντα ἐκπαιδ. νομοσχέδια στὸν κλάδο γιὰ νὰ τὰ μελετήσῃ καὶ δικτυπώσῃ τὴ γνώμη του. Ὁ Ὑπουργὸς κ. Γόντικας ἐδήλωσε «Διὰ τὰ παιδαγωγικὰ συνέδρια ἔχω καταρτίσει ἰδικήτερον νομοσχέδιον. Τοῦτο ὡς καὶ τὰ λοιπὰ ἐκπ. νομοσχέδια θὰ θέσω ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Δ. Ὁμοσπονδίας παρέχων αὐτῇ τὴν συμπόνως πρὸς γνώμην ἣν πρὸ πολλοῦ διετύπωσα, ὅτι ὁ ἐκπαιδευτικὸς κόσμος ὄχι μόνον δικαίωμα ἀλλὰ καὶ καθῆκον ἔχει νὰ κρίνῃ τὰ ἐκπαιδευτικὰ μέτρα καὶ νὰ δικτυπώνῃ τὰς ἀπόψεις του. Ἐξακολουθῶ νὰ ἔχω τὴν αὐτὴν γνώμην καὶ ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὴν ὑπόσχεσιν ἣν ἔδωσα εἰς τὸν κλάδον σας κατὰ τὴν πρώτην προσφώνησιν ἐνώπιόν μου. Ἀναμένω τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου διὰ νὰ ἐκπληρώσω τὸ καθῆκον μου πρὸς τὸν ἐκπαιδευτικὸν κόσμον.»

Η ΑΓΡΑΜΜΑΤΟΣΥΝΗ ΝΟΣΟΣ ΠΑΛΑΙΑ

Τὸ κῦμα τῆς ἀγραμματοσύνης ὑπῆρχε πάντοτε.— Θὰ τὴν ἀνακόψῃ ἡ Ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμιση.

Οἱ παραδεχόμενοι ὅτι τὸ κῦμα τῆς ἀγραμματοσυνῆς δὲν ὑπῆρχε παντοτε, ὁποιοι ὡς λέγουν, ἂν τυχὸν ἀληθὲς θὰ εὑρισκετο κάποτε καὶ ἕνας ἄλλος, Πρύτανις νὰ ἐκπλαγῇ διὰ τὴν ἀγραμματοσυνην τῶν τρυφίμων τοῦ Πανεπιστημίου καὶ θὰ ἔκανε λογον περὶ αὐτῆς παρακουλουθολογον.

Δυστυχῶς τὸ κῦμα τῆς ἀγραμματοσυνῆς προ πολλου ἔχει κατακλυσει την Ἑλλαδα οσον εἶναι σε ἡ πρωτη φορα καθ' ἣν ὁμολογεῖται τοιουτο.

Πρὸ εἰκοσιπενταετίας καὶ πλέον ὁ κ. Δ. Κυνίος εἰς τας γλωσσικὰς αὐτου παρατηρήσεις σελ. 190 διεκηρυξεν ὅτι «ἐν ὑπερτάτοις τῆς Ἑλλάδος διουσαλείαν (Πανεπιστήμιον) κατεστη μωρια, καὶ ἀμαθεία ἐνοικίτημα». Ὁ αὐτος, εἰς τὰς γλωσσικας παρατηρησεις του σ. 27' γράφει «ὁ τῶν νεων Ἑλλήνων γραμμος λοιμος γέμει σφαλμάτων παντοδαπῶν». Ὁ δὲ ἀνθ. Βερναδακης εἰς τον ψευδατ. ἐλεγχον σελ. 243 γραφει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1852 τὰ ἑξῆς: «Σφαλματα δυναται νὰ καταλεξῇ ὁ βουλομενος ὀχιλιαν καὶ δύο, ἀλλὰ χιλιαδας». Ὁ Α. Κουρτίδης κατα το ἔτος 1856 ἔγραφεν εν τῇ «Σοφίᾳ» Τόμ. 18 σελ. 641 τα ἑξῆς: «ἐξακολουθοῦσιν αἱ ὧραι των ἑλληνικῶν κατ' ἐβδομάδα ἐπὶ δεκάδα ἐτων καὶ ἅμα ὡς λάβωσι τὸ διπλωμα οὐδὲν δύνανται νὰ γράψωσι μίαν ἐπιστολὴν...ἀπορεῖ δὲ τις πως ἔδεσμε τὰ παραμυθῆ τηλικαυτη ἀμαθεια...» Ὁ Ι. Βημαρας 1871-1023 γράφει: «χάνοντας ἀναλυτιμο καιρὸ σε τέτοιες ἀνοησιες δεν κατώρθωσαν ἀπποτε καὶ ἀφηκαν καὶ τὰ μυαλα τους ἀδεια ἀπὸ ἐπισημες καὶ ἀναγκαιες γνώσεις τοῦ κόσμου καὶ κατηντησαν ἀεφομυαλοι. Τὸ δυστυχο τὸ ἑλληνοπουλο παιγαίνει στὸ σχολειο νὰ μαθῇ νὰ γραφῇ καὶ νὰ διαβάζῃ τὴ γλῶσσα του καὶ μὲ τουτο νὰ μαθῇ καὶ γνῶσεις ἀναγκαιες καὶ χρήσιμες στὴν πιάτη του καὶ σεὶ ζωή του, χανει τὸ πνεῦμα του τὸ ζωηρὸ κ' ἑλληνικό, κυκιαζει καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸ σχολειὸ τὸ ἑλληνοπουλο μὲ τὶς δ πτώσεις καὶ μὲ καμμὰ δεκαριὰ ψευτοατικὲς λέξεις καὶ ἄλλες τυοες γενικες ἀπυλυτες...»

Ὁ Ἀθ. Χριστοπουλος ἀπὸ τὸ 1847 μαρτυρεῖ ὅτι ὑπῆρχεν ἡ ἀγραμμαιοσύνη ἀπὸ τότε διὰ τῶν ἑξῆς: «Ὡς πότε, ὦ Ἕλληνες, μωραίνομεν; δὲν γναρίζομεν τὸ αἴτιον καὶ τὴν πηγὴν τῆς ἀμαθείας μας πόθεν προέρχεται; ὄχι βέβαια ἀπ' ἄλλοῦ παρὰ διότι προσπαθοῦμεν νὰ μάθωμεν τὴν παλαιοτάτην Ἀττικὴν γλῶσσαν ἀχ! ὦ ἕλληνες, οἱ Μοῦσες κατεσιωπήσαν, ὁ Ἑλικῶνας δδύρεται, ἡ Ἱερηνησσος ἐξηράνθηκε, ἡ δάφνη κατεμαράνθηκεν». Ὁ Α. Φατσέας τὸ 1818 γράφει: «Εἰς λεξίδια κενα νοήματος εἰς τὸ δέρμα τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος ἐθυσιάσθη ἡ ἐθνικὴ ἐκπαίδευσις. Οἱ μαθηταὶ τῶν γυμνασίων μεταβαίνουν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον ἀγνοοῦντες καὶ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα τῆς ὀρθογραφίας. Τὰ μαθήματα τοῦ Γυμνασίου εἶνε ἐμετικα. Ἡ διουσαλεία ἐν τῷ Πανεπιστημιῳ εἶνε θύελλα. Ἀναπνεομεν ἀέρα σχολαστικῆς καὶ Βυζαντινῆς ατμοσφαίρας». Ὁ Βλ. Γαβριηλίδης το ἔτος 1888 ἔγραφε: «Ἀπὸ τα γυμνασια ἐξερχονται ανορθογράφοι, ἀπὸ τὸ Πανεπιστήμιον ἐπιστημονες κλπ. Ἐθνικὴ φιλολογια τζίφος, ποιησις τζιφος, γλῶσσα τζίφος, επιστήμη τζίφος. Μηδενικὰ ἐπὶ μηδενικων, μονον οι φονοι, αἱ ἀναιρέσεις, τὰ τραυματα, αἱ φυγοδικίαι καὶ αἱ ζωοκλοπαὶ ἀποτελουσι τὰς ἀριθμητικὰς μοναδας».

Προς τουτοις εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ ἔτος 1901 διηγωνίσθησαν διὰ τὴν κατωλψιν μερικων θεσεων ἐν Κωνσταντινουπολει ἐκεῖ ἐξ ὅλων των Ἑθνων τῆς Ἀνατολῆς, μεταξυ των ὁποιων καὶ 100 Ἕλληνες. Εἰς τὸν διαγωνισμὸν ἐπέτυχον Ἔρραιοι, 100ῦροι, Ἀρμενιοι, ψαγουοι ἐκ σε των Ἑλλήνων μονον εἰς οστις εἰχεν ἐκπαιδευθῇ ουχὶ εἰς ἑλληνικον σχολειον, ἀλλ' εἰς την Ρυβέρτιον Ἀμερ. Σχολην.

Ἡ ἀγραμματοσύνη λοιπὸν εἶνε πανελλήνιος νοσος παλαιὰ καὶ ουχὶ νέα. Ἡ αγραμματωσυνη υέν οφείλεται εἰς την ἐκπαιδευτικην μεταρρυθμισιν καὶ εις το γεγονὸς οτι γραφονται τα διδακτικα βιβλία τοῦ δημοτικοῦ σχολειου εις την γλῶσσαν τοῦ Ἕλλην. Λαοῦ. Ἀκριβως διὰ νὰ ἀνακόψῃ την ἀγραμματωσυνην καὶ την προς το βιβλιον ἀποστροφην τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἡ Κυβερνησις των Φιλελευθερων εἰσηγαγε την ὑποχρεωτικην γλῶσσαν εις το ὑποχρεωτικον σχολειον. Διὰ νὰ ἐκτιμησωμεν τους καρπους τῆς καθαρευουσης εἰχομεν ὑπομονην ἐπὶ ἔτη. Δικαιον εἶνε νὰ αναμειωσωμεν τούλαχιστον 20 ἔτη διὰ νὰ ἐκτιμησωμεν καὶ τους καρπους τῆς δημοτικῆς. Ἡ αγραμματωσυνη ὑπως την ἔννοια ἐγὼ τουλαχιστον, καὶ η ὁποία ελαχιστην ουχὶ ἔχει μὲ την ορθογραφιαν, ἔχει ἄλλα αἴτια περι των ὁποιων βραδυτερον ἴσως γινῇ λογος.

Ι. Ε. ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗΣ
Ἐπιθεωρητὴς Ἡρακλείου

ΔΗΛΩΣΗ

1) Παρακαλοῦνται ὅσοι χρεωστοῦν συνδρομὲς στὸ «Διδ. Βῆμα» νὰ τὶς στείλουν γρήγορα γιατὶ χωρὶς ἄλλη πρόειδοποίηση θὰ τοὺς διακοπῇ ἡ ἀποστολή του.

2) Κανεὶς δὲν γράφεται συνδρομὴ τῆς στὸ «Διδ. Βῆμα» ἂν δὲν προπληρώσῃ τὴ συνδρομή του.

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟ ΒΗΜΑ

Ἀγαπητὸ Βῆμα

Ἐσὺ ποὺ δέχεσαι τὸν πόνο κάθε δασκάλου, ἐσὺ ποὺ εἶσαι τὸ κατ' ἐξοχὴ μέσο ἐπικοινωνίας φιλοξένησε παρακαλοῦμε στὶς στῆλες σου τὸν πόνο καὶ τὴν ἐπιθυμία τῶν δημο)λων γ' τάξεως τῆς περιφερείας Καβάλλας. ποὺ εἶναι καὶ ὅλων τῶν τριτοβαθμίων.

Πολλὲς φορὲς ἔγινε λόγος γιὰ τὴ μετεκπαίδευση τῶν γ' βαθμίων σὲ μορφάξια διδασκαλεῖα, ἐπανειλημμένως ζητήθηκε κι' ἀποφασίστηκε στὰ ἀναμορφωτικὰ κέντρα τῆς ὡραίας Ἀθήνας ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Συλλόγων ἀλλὰ δυστυχῶς ἐν μπορέσαμε νὰ μάθωμε ποὺ σ ἀμαθήσανε τὰ πορίσματα αὐτῶν μέσα στὰ ὁποῖα κρύβεται ἡ τύχη χιλιάδων οἰκογενειαρχῶν. Ἡ σιωπὴ ὁμως τῶν πραγμάτων λέει ὅτι δὲν ἔχουμε νὰ περιμένουμε ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τίποτε διότι ὅ.τι εὐχάριστα ἀποφασίζονται ἐκεῖ κάτω ὅλα σχεδὸν δὲν πραγματοποιοῦνται δυστυχῶς.

Τώρα πλέον κύβεται τὸ νέῦρο τῆς ἐκπιστοσύνης καὶ στρεφόμαστε πρὸς τοὺς ὁμοιοπαθεῖς συνιδέφους ὅλων τῶν περιφερειῶν. Συνάδελφοι ἐμεῖς ποὺ εἰσθε σκορπισμένοι στὰ διά φορα κατεάβραχα τῆς μη ἔρας Ἑλλάδος μὴ περιμένουμε ἀπὸ ἄλλους πολλὰ πράγματα, ἂν θέλωμε νὰ πετύχωμε μετεκπαίδευση ἐλάτε νὰ ἑνωθοῦμε καὶ ἑνωμένοι νὰ παρακαλέσωμε τὴν Ὀμ) ία νὰ μᾶς ὑποστηρίξῃ στὴ Ση Κυβέρτηση νὰ ἐκθέσῃ τὸν πόνο μας σὲ Κοινοβούλιο καὶ τότε θὰ πετύχωμε τὸ σκοπό μας χωρὶς ἀμφιβολία, Σβραχνιαμένοι συνάδελφοι ἀποτανθῆτε στοὺς βουλευτὰς σας νὰ θέσουν στὴν ἡμερησία διάταξη τοῦ Πραιτωρίου τὸν πραγματικὸ πόνο χιλιάδων βιοκαλαισιῶν. Ἐλᾶτε σύσσωμοι νὰ ζητήσωμε ἀπὸ τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Ἔθνους μετεκπαίδευση πρὸς ἐξύψωση τῆς λαϊκῆς ἐκπαιδεύσεως, πρὸς διαπαιδαγώγηση τοῦ μέλλοντος Ἔθνους, καὶ διαμόρφωση τῆς γενεᾶς ποὺ μᾶς ἔρχεται. Ἐπιβάλλεται νὰ δοθῇ ἀκόμη περισσότερα προσοχὴ γιὰ τὴ μετεκπαίδευση τῶν γ) βαθμίων διότι αὐτοὶ ὡς ἀγροτικὸς ἐγκυτεστημένοι σὲ διάφορα ἀπόκεντρα χωριὰ τῆς Μακεδονίας-Θρᾴκης καὶ Ἠπείρου θὰ διαδώσουν γεωργικὲς γνώσεις στὸν ἀγρότη τὸν μαστιζομενο ἀπὸ τὸ χάσμα τῆς ἀμαθείας, καὶ ὅταν ἐπιτύχουμε αὐτὴ τὴ μετεκπαίδευση θὰ σφυρηλατίσωμε αὐριο τὴ γεωργικὴ ἀνάπλαση τῆς Ἑλλάδο; τὸ μόνο ἀδιαπεριστοτὸ θεμέλιο ὅλης τῆς προόδου κάθε χώρας.

Κυτόκιν ὅλων αὐτῶν ἐάν ἡ Σὴ Κυβέρνηση λυπᾶται ὀλίγες χιλιάδες δραχ. γιὰ τὸν ὦς ἄνω σκοπον τῆς μετεκπαιδεύσεως μας ἐμεῖς μ' ὅλη μας τὴ φτώχεια προτείνομε σ' αὐτήν, ἕνα ἄλλο τρόπο, χωρὶς νὰ κλονίζεται ὁ προϋπολογιστὸς τοῦ Κράτους, νὰ μετεκπαιδευθοῦμε σὲ τρεῖς θερινὲς διακοπὲς πληρώνοντας καὶ τὰ δίδαχτρα.

Στὴν πρόταση αὐτὴ δὲν πιστεύομε νὰ φέρῃ ἀντίρρηση ἡ Κυβέρνηση καὶ ὄχι μόνον δὲν πρέπει νὰ φέρῃ ἀντίρρηση ἀλλ' ἀπέναντιας μὲ ἐνθουσιασμὸ νὰ προβῇ στὴν ἔκδοση Ν. Δ. τὸ ὁποῖο θὰ ἐξασφαλίσῃ τὸ ψωμὶ ὄχι ὀλίγων οἰκογενειαρχῶν.

Μὲ ἐκτίμηση
Ἡ Ἐπιτροπὴ δημ)λων Γ'. Τάξεως περιφερείας Καβάλλας

Βλ. Παπαδόπουλος Καραβαγγέλη Θ. Βουδουρης Μέλισσα. Μιχ. Μιχαηλίδης Μελισσοκομεῖον, Ἀ Χωλίδης Ὀσμανλῆ, Κ. Σαμανίδης Κώτσανη, Χαρ. Γρηγοριάδης Ἰσερλῆ Γ. Εὐθυμιάδης Ἐλεοζίνη. Δ. Ἀγέλαστος Δεδέμπαλη.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

1) Σ' ὅσους πληρώνουν τὴ συνδρομὴ στείλαμε καὶ τὰ πρακτικὰ τῆς ΙΑ' Συνελεύσεως.

2) Ὅσοι στέλνουν γράμματα χωρὶς γραμματόσημο ἢ ἐλλιπὲς ἂς ἔχουν ὑπ' ὄψει τους ὅτι δὲν τὰ παραλαβαίνομε καὶ καταστρέφονται στὸ Ταχυδρομεῖο. Ἂν σ' αὐτὰ ζητοῦν πληροφορίες ἂς τὶς ξαναγράψουν κι' ἂς βάλουν καὶ τὸ ἀνάλογο γραμματόσημο.

ΣΕΣ | 16 | 10 | 28

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ

ΣΕΙΡΑ ΑΡΘΡΩΝ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ

κ. ΜΙΧ. ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΥ

(Συνέχεια από τὸ 193 φύλλο)

ΙΑ΄

Κύριε συνάδελφε,

Λέγαμε στο προηγούμενο γράμμα πώς τὸ Δημοτικό μας σχολεῖο πρέπει να ἀντλήσῃ τὴν ὕλη του ἀπὸ τὴ σύγχρονή μας πραγματικότητα. Δηλαδὴ ἀπὸ τὸ σύγχρονο νεοελληνικὸ μας πολιτισμὸ καὶ ἀπὸ νὸ φυσικὸ περιβάλλον τῆς πατρίδας μας. Ἀρχίσαμε καὶ νὰ ξηγοῦμε τοὺς λόγους ποὺ ἐπιβάλλουν τὴ στήριξη τοῦ Δημοτικοῦ μας σχολείου ἀπάνω στὴ σύγχρονή μας πραγματικότητα. Τοὺς λόγους αὐτοὺς χωρίσαμε σὲ ψυχολογικοὺς καὶ κοινωνικούς. Στο προηγούμενο γράμμα ἐξετάσαμε τοὺς ψυχολογικοὺς λόγους. Σήμερα θὰ ἐξετάσομε τοὺς κοινωνικοὺς καὶ κατόπι θὰ συνεχίσωμε.

β) ***Κοινωνικοὶ λόγοι:*** Λέγαμε καὶ στὰ προηγούμενα ἄρθρα πώς τὸ σχολεῖο εἶναι ἐξυπηρετικὸ τῆς ζωῆς καὶ πώς ἂν δὲν ἀποβλέπῃ, μαζὶ μὲ τὴν ἠθικὴ διαπαιδαγωγηση τοῦ παιδιοῦ καὶ στὸ σκοπὸ αὐτό, δὲν εἶναι παράγοντας μορφωτικός. Τὸ σχολεῖο πρέπει να κάνῃ ἱκανὸ τὸ μαθητή, ὅταν βγαίνῃ στὴν κοινωνικὴ ζωή, νὰ εἶναι σὲ θέση πρῶτα πρῶτα νὰ προσανατολίζεται μέσα στὴν ἀτέλειωτη καὶ πολύπλοκη κίνηση, που λέγεται ζωὴ καὶ ὅσ ερα να μπορῇ νὰ γίνῃ δημιουργικὸς ἐργάτης τοῦ πολιτισμοῦ τοῦ λαοῦ του. Ἂν ὁ παιδὶ δὲ γίνῃ ἱκανὸ γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτό, τότε. ὅταν τελειώσῃ τὸ σχολεῖο του καὶ βγῇ στὴν κοινωνία δὲ θὰ μπορῇ νὰ σταθῇ στὰ πόδια του καὶ νὰ δράσῃ. Μὰ ἕνα ἀπὸ τὰ δυὸ θὰ γίνῃ: Ἢ θὰ τὸ συνεπάρῃ τὸ ρέμα τῆς ζωῆς καὶ θὰ τὸ πετάξῃ σὲ καμιὰ γωνια κι' ἐκεῖ θὰ τ' ἀφήσῃ να ξεχαστῆ. παθητικὸ καὶ ἀνίκανο γιὰ κάθε δράση, ἢ θὰ τὸ ρίξῃ στὰ χέρια τῶν ἐκμεταλευτῶν, θῦμα τῆς ἀνικανότητάς του. Γιὰ νὰ μπορέσῃ τὸ παιδί, ὁ μελλοντικὸς πολίτης τῆς Ἑλλιδας νὰ σταθῇ στὴ ζωὴ καὶ νὰ δημιουργήσῃ κάτι γιὰ τὸν πολιτισμὸ τοῦ λαου μας, πρέπει νὰ ξέρῃ τὴ σύγχρονή μας πραγματικότητα. Πρέπει νὰ ξέρῃ τὰ στοιχεῖα τῆς κοινωνικῆς ζωῆς του λαοῦ μας καὶ τοὺς ὅρους τῆς φυσικῆς του ζωῆς. Πρέπει νὰ ξέρῃ τὴ σύνθεση καὶ διοργανωση τῆς κοινωνίας μας, να ξέρῃ τὰ ἰδανικά, ποὺ ἀπ' αὐτὸ τρέφεται καὶ ποὺ στὴν πραγμάτωσή τους τείνει ἡ νεοελληνικὴ κοινωνία σαν ὀργανωμένο συνολο. Καὶ ὄχι μόνο τὰ ἐθνικὰ ἰδανικά, μὰ καὶ τὰ κοινωνικά, τὰ ἐπιστημονικά, τὰ ἠθικά, τὰ τεχνικὰ κ.τ.λ. Κοντὰ σ' ὅλα αὐτὰ πρέπει να ξέρῃ τὸ πῶς διαμορφωνεται ἡ ζωὴ τοῦ Ἕλληνα ἀνάλογα μὲ τὸ κλίμα τῆς χώρας του, τὴ θέση της, τὴ μορφολογία τοῦ ἐδάφους της, τὶς ἀτμοσφαιρικές της συνθῆκες κ.τ.λ. Πρέπει δηλαδὴ μὲ ἕνα λόγο. ἡ μόρφωση τοῦ λαοῦ μας νὰ προσαρμοστῆ σὲ τόπο καὶ χρόνο.

Ὅταν τὰ ξέρῃ ὅλα αὐτὰ ὁ μελλοντικὸς Ἕλληνας πολίτης, τότε, ὅταν βγῇ στὴ ζωή, δὲ θὰ εἶναι ξένος ἀνάμεσα σὲ ξένους, ποὺ δὲν θὰ ξέρῃ τί νὰ κάμῃ καὶ ἀπὸ ποῦ ν' ἀρχίσῃ, μὰ τὸ σχολεῖο θὰ τοῦ ἔχει ἀνοίξει τὰ μάτια μπροστὰ στὴ ζωὴ τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας σ' ὅλες της τὶς ἐκδηλώσεις.

Ἔτσι, καὶ γιὰ κοινωνικοὺς λόγους, ἡ ὕλη τῆς διδασκαλίας τοῦ δημοτικοῦ σχολείου πρέπει νὰ εἶναι παρμένη ἀπὸ τὴ σύγχρονη πραγματικότητα τοῦ λαοῦ μας.

Ἀνακεφαλαιώνοντας λέμε πώς ἔργο τοῦ δημοτικοῦ μας σχολείου εἶναι νὰ γνωρίσῃ στοὺς μαθητές του, τὰ ἀγαθὰ τοῦ σύγχρονού μας πολιτισμοῦ, τόσο τοῦ πνευματικοῦ, ὅσο καὶ τοῦ τεχνικοῦ μας πολιτισμοῦ. Τὰ ἀγαθὰ αὐτὰ θὰ τὰ βγῇ στὴν ἐπιστήμη μας καὶ στὴ τέχνη μας, στὴ θρησκεια μας καὶ τὴν ἠθική μας. Στὴ γλώσσα μας, τὶς παραδόσεις μας, τὰ ἤθη μας καὶ σὲ ὅ,τι ἄλλο ἐκφράζει ἡ νεοελληνικὴ ψυχή.

Ἐπίσης θὰ τὰ βρῇ στὸν τεχνικό μας πολιτισμό: Στὴ βιομηχανία μας καὶ τὸ ἐμπορό μας, μὲ δυὸ λόγια, στὸν τρόπο, ποὺ μ' αὐτὸ ἐκμεταλλευόμαστε ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες τὶς φυσικές μας δυνάμεις.

Στὴν ἐκλογὴ ὅμως; αὐτὴ τῶν ἀγαθῶν τοῦ πολιτισμοῦ, παρουσιάζεται τὸ σπουδαιότερο πρόβλημα τῆς λαϊκῆς μας παιδείας. Ἕνα πρόβλημα, που ἀπὸ τὸν τρόπο, ποὺ τὸ νιώθει ὁ καθένας ἀπὸ μᾶς καὶ τὸ λύνει γιὰ τὸν ἑαυτό του, τάσσεται κόλας σὲ ἕνα ἀπὸ τὰ πνευματικὰ ρεύματα, τὸ δημοτικισμὸ ἢ τὸν κλασσικισμό:

Σήμερα τὴν Ἑλληνικὴ κοινωνία διαπερνοῦν δυὸ πνευματικὰ ρεύματα, ποὺ τὸ ἕνα εἶναι ἄρση τοῦ ἄλλου: Ὁ Δημοτικισμὸς καὶ ὁ Κλασσικισμός. Εἶναι δυὸ κόσμοι ἀντίθετοι, ποὺ ὁ καθένας στέκει ἀκέναντι στὸν ἄλλο ἀλύγιστος, ἀδυσώπητος. Καὶ τὰ δυὸ αὐτὰ ρεύματα ἔχουν δημιουργήσει ἀγαθὰ πολιτισμοῦ Τίνος ἀπ' αὐτὰ τὰ δυὸ ρεύματα τὰ ἀγαθὰ θὰ δώσῃ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο στὰ παιδιά του; Τὰ ἀγαθά, ποὺ ἐδημιούργησε ὁ Δημοτικισμὸς ἢ κεῖνα, ποὺ δημιούργησε ὁ Κλασσικισμός; Παραπάνω βρήκαμε μιὰ προσωρινὴ βιση γιὰ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο. Εἴπαμε πώς θὰ στηριχθῇ στὴ σημερινὴ πραγματικότητα τοῦ λαοῦ μας. Πρέπει ὅμως νὰ πᾶμε παραπέρα. Πρέπει νὰ ρωτήσωμε. Ποιὸ ἀπὸ τὰ δυὸ αὐτὰ πνευματικὰ ρεύματα ἀποτελεῖ τὴ σύγχρονη πραγματικότητα; Ὁ Δημοτικισμὸς ἢ ὁ Κλασσικισμός; Ἂν εἶναι ὁ Δημοτικισμός, τότε τὸ σχολεῖο μας, χωρὶς συζήτηση, πρέπει νὰ στηριχτῇ ἀπάνω σ' αὐτὸν καὶ νὰ καλλιεργήσῃ τὴ δημοτιστικὴ ἰδεολογία. Ἂν εἶναι ὁ κλασσικισμός, τότε τὸ σχολεῖο μας πρέπει νὰ καλλιεργήσῃ τὸ κλασσικιστικὸ ἰδανικό. τὸ ἰδανικὸ δηλαδὴ τοῦ γνήσιου ἀπόγονου. Τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ δύσκολο, γιατὶ ὁ καθένας θὰ ἀπαντήσῃ σ' αὐτὸ ἀνάλογα μὲ τὴν ἀτομική του πίστη. Ὁ καθαρευουσιάνος κλασσικιστὴς θὰ πῇ πώς ὁ νεοελληνικὸς πολιτισμὸς εἶναι ὁ καθαρευουσιανισμὸς μὲ τὰ ἀγαθά του. Ἐγὼ πάλι ὁ δημοτικιστὴς θὰ σᾶς πῶ πώς ὄχι μόνο ἡ πραγματικότητά μας εἶναι ὁ δημοτικισμός, μὰ πῶς ποτὲ ὁ καθαρευουσιανισμὸς δὲν ὑπῆρξε πραγματικότητα. Δὲν ἀντιπροσώπευε δηλαδὴ τὴν πνευματικὴ ζωὴ τῆς νέας; Ἑλλάδας. Τὰ πράματα ὅμως πρέπει νὰ τὰ πάρωμε λίγο ἀντικειμενικώτερα καὶ νὰ ἀφήσωμε στὴν πάντα τὸ ὅτι ἐγὼ πιστεύω στὸ Δημοτικισμὸ κι' ἐσεῖς στὸν καθαρευουσιανισμό.

Νομίζω λοιπὸν πώς σὲ ἕνα λαό, περισσότερο πραγματικότητα εἶναι τὰ ἄμεσα δημιουργήματα τῆς ὁμαδικῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ λιγότερο τὰ δημιουργήματα τοῦ μυαλοῦ λίγων ἀτόμων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. Ὁ Δημοτικισμὸς στὴν Ἑλλάδα εἶναι ἡ ὁμαδικὴ αὐθόρμητη ἔκφραση τῆς νεοελληνικῆς ψυχῆς Βγαίνει ἄμεσα ἀπὸ τὴ ψυχὴ τοῦ λαοῦ. Ὁ καθαρευουσιανισμὸς εἶναι τὸ δημιούργημα μερικῶν κεφαλιῶν. Εἶναι δημιούργημα ξερὸ διανοητικό. Δὲν ἐκφράζει καθόλου τὴ ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας. Ὁ καθαρευουσιανισοὸς δὲν ξέρει τὰ ἤθη τοῦ λαοῦ μας, τὰ ἔθιμά του, τὶς παραδόσεις του, τὴ γλώσσα του τὸν πόνο του καὶ τὶς χαρές του κ. τ. λ. Εἶναι ἕνα σοφὸ κατασκεύασμα τοῦ κεφαλιοῦ. Ὁ Σίλλερ ὅμως λέει πώς ὁ δρόμος ἀπὸ τὴν κεφαλὴ ὡς τὴν καρδιὰ εἶναι μακρὺς καὶ δύσκολος;

Μὰ θὰ μοῦ πῆς: Μὰ δὲν πρέπει λοιπὸν ὁ λαός μας νὰ γνωρίσῃ καὶ τὰ ἀγαθά, ποὺ ἐδημιούργησε ὁ καθαρευουσιανισμὸς ὅσο διανοητικὸς κι' ἂν εἶναι; Γιατὶ ρέβαια θὰ ἐξακολουθήσῃς κι αὐτὰ ἐπηρεάζουν καὶ διαμορφώνουν τὴ ζωὴ τοῦ λαοῦ. τὴν ὑψώνουν, τὴν ἐξευγενίζουν, τὴν καθοδηγοῦν.

Μάλιστα. κ. συνάδελφε. Συμφωνῶ σ' αὐτὰ μαζί σου. Ὑπερβολιζω μάλιστα καὶ σοῦ κέω πώς ὁ Γκαῖτε καὶ ὁ Σίλλερ, καὶ ὅλοι οἱ γερμανοὶ φιλόσοφοι μὲ τὴ διανοητική τους ἐργασία ἀπεδείχθησαν μορφωτὲς καὶ ὁδηγοὶ τοῦ γερμανικοῦ λαου. Ὠφέλησαν τὸ γερμανικὸ λαὸ περισσοτερο ἀπὸ τὸ Μπίσμαρκ. Τὸν Γκαῖτε ὅμως καὶ τὸν Σίλλερ τὸν καταλαβαίνει ὁ γερμανικὸς λαός καὶ τὸ διαράζει κάθε γερμανὸς τῆς λαϊκῆς τάξης γιατὶ εἶναι γραμμένος σὲ γλώσσα ποὺ τὴν καταλαβαίνει ὁ λαός. Σὲ ρωτῶ ὅμως:: Ποιὸς καθαρευουσιάνος στὴν Ἑλλάδα διαβάστηκε ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸ λαό. Ποιὸς στάθηκε ὁδηγητὴς καὶ μορφωτὴς τῆς κάτω μάζας τοῦ λαοῦ μας; Ποιὸς ἐνδυσίασε τὸν κάτω λαό μας; Σὲ ποιὸν καθαρευουσιάνο ὁ λαός μας ξαναεῖδε τὸν ἑαυτό του; Σὲ ποιὸν εἶδε νὰ ἐκφράζεται ἡ ψυχή του, ὅπως εἶναι ἀτόφια, ἀγνή, ἀνέγγιχτη;

Θὰ συμφωνήσῃς λοιπὸν ἢ δὲ θὰ συμφωνήσῃς μαζί μου στὸ ὅτι ὁ καθαρευουσιανισμὸς δεν ἔχει ἐπηρεάση καθόλου τὴ ψυχὴ τοῦ λαοῦ μας; Θὰ συμφωνήσῃς ἢ δὲ θὰ συμφωνήσῃς μαζί μου ὅτι, τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ γλώσσα του, ἡ λογοτεχνία του κ. τ. λ. ποὺ δημιούργησε ὁ καθαρευουσιανισμὸς εἶναι ὁλότελα ξένα προς τὸ μεγάλο πλῆθος τοῦ Ἕλληνικοῦ Λαοῦ καὶ πώς τὰ ξέρουν καὶ τὰ νιώθουν λίγοι μόνο διαβασμένοι, δηλαδὴ στοὺς χίλιους: οἱ δυό; Καὶ θὰ συμφωνήσῃς τέλος ἢ δὲ θὰ συμφωνήσῃς μαζί μου πώς ἐκεῖνο τὸ ρεῦμα, ποὺ ἀποτελεῖ τὴ νεοελληνικὴ πραγματικότητα, ἐκεῖνο, ποὺ ἐκφραζει τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ σήμερα. εἶναι μόνο ὁ Δημοτικισμὸς καὶ πώς ἂν θέλωμε ἡ παιδεία τοῦ λαοῦ μας νὰ ὑψώσῃ καὶ νὰ ἐξευγενίσῃ νὸ λαο μας, ἂν θέλῃ ἡ παιδεία μας νὰ χτυπήσῃ τὸ κέντρο τῆς ψυχῆς τοῦ λαοῦ μας, πρέπει νὰ στηριχθῇ μονο στὸ Δημοτικισμό;

Καὶ τότε πῶς νὰ κρίνωμε τις κραυγὲς τοῦ καθαρευουσιάνου ἐκπαιδευτικοῦ, ποὺ τραβᾶ τὰ μαλλιά του καὶ καταριέται τοὺς δημοτικιστές, ποὺ κα ατρέφουν, λέει, τὸ λαό μας; ποὺ τοῦ χαλουν ἡ γλώσσα του, τὴ Θρησκεία του, τὸν ἐθνισμό του καὶ δὲν ξέρω κι ἐγὼ τί ἄλλο;

Ὅλες οἱ κραυγὲς ξηγοῦνται μιὰ χαρὰ ἅμα ξεκινήσωμε ἀπὸ τὴ βάση πως ὁ *καθαρευουσιάνος εἶναι οὐτοπιστής.* Νομίζεις πώς τὸν ἀδικῶ, κ. συνάδελφε. Ὄχι, δὲν τὸν ἀδικῶ καὶ δὲ θέλω νὰ τὸν ἀδικήσω. Μὰ ἕνας ἄνθρωπος, ποὺ θέλει νὰ στηρίξῃ τὴ μόρφωση τοῦ λαοῦ μας, την ἐθνική του, την κοινωνική του, τὴ θρησκευτική του μόρφωση, σ' ἕνα πνευματικὸ ρεῦμα, ποὺ δὲν εἶναι δημιούργημα τοῦ λαοῦ μας, μὰ λίγων μόνο γραμματιζούμενων, σ' ἕνα ρεῦμα, ποὺ δὲν τὸ καταλαβαίνει καὶ δὲν τὸ αἰσθάνεται ἡ λαϊκὴ ψυχή, ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἢ οὐτο πιστὴς θὰ εἶναι ἢ ἐχθρὸς τοῦ λαοῦ. Ἂς διαλέξῃ καὶ ἂς κάρῃ. Ἐπειδὴ ὅμως ἐγὼ δὲν μπορῶ νὰ τὸ φανταστῶ ἐχθρὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, ὅτιος αὐτὸς λίαν ἀφοῆτος, φαντάζεται ἐμένα τὸ δημοτικιστή, γι αὐτὸ τὸν ὁμολογῶ οὐτο πιστὴ!

Καὶ τώρα, κ. συνάδελφε, ἀπὸ τὸ ἄλλο γράμμα μου θὰ μπῶ στὸ τελευταῖο μέρος τῆς μελέτης μου αὐτῆς: Θὰ ἐξετάσω τὸν τρόπο τῆς διδασκαλίας κατὰ τὸ σχολεῖο ἐργασίας. Θὰ σοῦ πῶ τὶς γενικὲς διδακτικὲς ἀρχὲς ποὺ πρέπει μὰ ἀκολουθῆ ἡ διδασκαλία. Μαζὶ θὰ σοῦ φέρνω καὶ παραδείγματα ἀπὸ τὰ διάφορα μαθήματα γιὰ νὰ μὲ καταλαβαίνῃς καλύτερα.

Μ. ΠΑΠΑΜΑΥΡΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ

Ἑπτὰ ἄρθρα τοῦ παιδαγωγοῦ A. Lüscher

Ε΄

SPENGLER

Ἂν θέλωμε νὰ ἔχωμε σήμερα ἰδέα ὅλων τῶν ἱστορικῶν ἀντιλήψεων, πρέπει τὰ πάρωμε μιὰ θέση κι ἀκέναντι στὸ Spengler, σχετικα μὲ τὸ ἔργο του «Παρακμὴ τῆς Δύσης». Γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Spengler δὲν ἔχω ἀκούσει ὡς σήμερα τίποτε. Εἶπα ὅμως, πώς μιὰ ἱστορικὴ θεωρία εἶναι ὁμολογία. Κατὰ συνέπεια ὀφείλομε να κρίνωμε ἀπ' τὴ θεωρία γιὰ τὶς *κυριαρχικὲς* ζῆσες. Ἂν ἀντιλαμβάνωμε καλά, ὁ Spengler κατάγεται ἀπὸ θρησκευτικοὺς κύκλους. Ἀλλιώτικα δὲ θὰ ἔγραφε τόσα πολλὰ γιὰ θρησκευτικὰ πράματα. Τὸ ἀγνίεται ὅμως το θρησκευτικὸ καὶ πνευματικὸ στὶς κρίσιμες στιγμὲς τῆς ζωῆς καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὸ γνώρισε στὴν πεῖρα γιὰ δύναμη, ποὺ δημιουργεῖ ζωή, μα μόνο, ὡς διαθεση. Τὸ ζωικό, τὸ αἷμα ἦταν πάντα πιὸ δυνατὸ ἀπὸ τὸ πνεῦμα κι' ἔτσι βλέπει σὲ κεῖνο τὸν παράγοντα, ποὺ σπρώχνει στὴν πρόοδο, καὶ δείχνει περιφρονηση γιὰ τὸ πνεῦμα. Πολεμάει γιὰ τὸ φυτικό, γιὰ τὴν ὑπεροχὴ τῆς ράτσας ἀπέναντι ὀστὸ πνεῦμα. Δὲν τὸν ἀρνιέται τὸν πνευματικὸ κόσμο. Δείχνει ἀδιαφορία γι' αὐτόν. Στὶς γραμμὲς ὁλόκληρου τοῦ ἔργου του σέρνεται ἕνα; ἔκτυπος δυαλισμός. Δείχνει πάντα τοὺς δυὸ κόσμους. Κρίσιμη, ὁριστικὴ ὅμως; σημασία ἔχει μόνο ὁ κόσμος τοῦ αἵματος, τοῦ ἐνστίκτου, ὁ κόσμος τῆς ράτσας. Ἡ πίστη ἀσκεῖ στὴν ἐξέλιξη τοῦ κόσμου τόσο μικρὴ ἐπίδραση ὅσο ὁ ἱερέας κι' οἱ ὁπαδοί του, ὁ σόφος κι' ὁ ἐπιστήμονας. Τὰ γεγονότα τραβοῦν τὸ δρόμο τους ἄνοιαστα γιὰ κάθε πνευματικό, δρόμο φυσικὰ ἀναγκαῖο, ρυθμικὸ καὶ σκόπιμο.

Μέσα λοιπὸν σεις διάφορες ἱστορικὲς ἐποχὲς ἡν προορχή του τὴν προκαλοῦν διαμορφώσεις καὶ γεγονότα ποὺ μοιάζουν μεταξύ τους. Διακρίνει, πῶς σὲ αὐτὰ περισσατικὰ ἅμα οἱ ἐποχὲ εἶναι ἀνάλογες παρουσιάζονται δμοιες ἐξελίξεις καὶ διαμορφώσεις. Καὶ τότε βγαίνει συμπέρασμα πώς ἡ πορεία αὐτὴ εἶναι χωρὶς ἄλλο ἐξέλιξη καὶ διαμόρφωση ποὺ ξετυλιγεται ἀπ' τὸν ἑαυτό της κι' ἔτσι ἡ Ἱστορία τοῦ κόσμου κομματιάζεται σὲ μάτια του σὲ περιόδους μεγάλων πολιτισμῶν. Σ' αὐτοὺς μέσα βλέπει ζωντανὰ δημιουργήματα. ποὺ σὰν φυτὰ καὶ ζῶα, παίγουν ἀρχή, αὐξάνουν, ἔχουν τὸ μεσουράνημά τους καὶ τέλος πεθαίνουν. Ὅπως ἕνα φυτὸ δὲ ζῆ αἰώνια ἔτσι κι' ἕνα; πολιτισμὸς δὲ μπορεῖ νὰ ἔχῃ αἰώνια διάρκεια. Ὑπακούει κι' αὐτὸς κι' ἀκολουθεῖ ἕνιαν αἰώνιο νομο αὔξησης. Ὕστερα δείχνει ὁ Spengler πώς ὁ πολιτισμὸς μας πάτησε στὰ γεράματα καὶ θὰ πεθάνῃ χωρὶς ἄλλο. Δὲν ὑπάρχει καμιὰ σωτηρία. Ὅποιος θέλει νὰ δώσῃ χέρι, ὅποιος θέλει νὰ σώσῃ τὸν πολιτισμὸ αὐτό, εἶναι ἕνας ἀλαφρόμυαλος; ποὺ δὲ βλέπει στὸ βάθος τῶν γεγονόνων.

Ἔτσι γλυτώνει ὁ Spengler τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ κάθε αὐτοκαηγοριε. κανένας δὲ φταίει γιὰ τὴν κατάρρευση αὐτὴ ἦταν νάρθῃ. Καὶ δὲν ἔχει τὴ δύναμη νὰ τὴν προλάβῃ, κατὰ συνέπεια δὲν ἔχει καὶ κανένας ὁποιαδήποτε ἠθικὴ ὑποχρέωση νὰ ἀφιερώσῃ τὴ ζωὴ του γιὰ μιὰ ἀναγέννηση. Ὁ Spengler ἀπαλλάζει μιὰ ἀρρωστιάρικη ἀνθρωπότητα ἀπὸ κάθε χνέο; καὶ δὲν ἀπαιτεῖ καμιὰ δουλειὰ ἀπὸ μέρος της. Ὅταν κανεὶς κατορθώνῃ καὶ σημερα ἀκόμη κηρύγνοντας τετια νὰ γινεται πιστευτός, τότε πρέπει νὰ τον χαιρετίσουν οἱ ἄνθρωποι ἕναν τέτιον ἥρωα γιὰ λυτρωτὴ καὶ νὰ κάμουν ὅ,τι ἔκαμε κεῖνος ὁ Ρῶσσος καθηγητὴς; ποὺ ἀναφέρνει ὁ Max Rychner: Κατὰ τὴ μετάβαση στὸ Μιόναχο γιὰ τὶς σπουδές του μπαίνοντας σ' ἕνα βιβλιοπωλεῖο ἀντίκρυσε σ' ἕνα ράφι τὸν «Ὄλεθρο» τότε

ἔβγαλε τὸ καπέλο του καὶ ἀσπάσθηκε τὸ βιβλίο.

Ὁ Spengler θαμπώνει μὲ τὶς ἱστορικές του γνώσεις. Κι' ἐδῶ ξαναποδείχνεται, πόσο δίκιο ἔχει ὁ Nietzsche ὅταν μεταξὺ τῶν πέντε λόγων ποὺ ὀνομάζει στὴν πραγματεία του. «Τί ὠφελεῖ καὶ τί ζημιώνει ἡ ἱστορία τὴ ζωή», γιὰ νὰ δείξη πόσο ἐχθρικὸ στὴ ζωὴ εἶναι τὸ παραφόρτωμα μὲ ἱστορία, ἀναφέρνει γιὰ τέταρτο: «Μὲ τὴν πληθώρα αὐτὴ φυτεύομε τὴν ὀλέθρια πίστη στὴν ἀρχαιότητα, ὀλέθρια γιὰ κάθε ἐποχή, τὴν πίστη νὰ εἴμαστε παρακατινοὶ καὶ ἐπίγονοι» κι' ὁ πέμπτος κἠσης ἐπαληθεύει στὸ Spengler: «Μὲ τὸ παραφόρτωμα αὐτὸ φτάνει μιὰ ἐποχὴ στὴν ἐπικίνδυνη διάθεση τῆς εἰρωνείας τοῦ ἰδιου τοῦ ἑαυτοῦ της, κι' ἀπ' αὐτὴ στὴν πιὸ ἐπικίνδυνη ἀκμὴ διάθεση τοῦ κυνισμοῦ. Στὴ διάθεση ὅμως αὐτὴ καταλήγει προοδευτικὰ ἀφοῦ προηγηθῆ ὑπολογισμένη ἐγωϊστικὴ πράξη ποὺ μ' αὐτὴ σακατεύονται κι' ἐξαφανίζονται τελικὰ οἱ δυνάμεις τῆς ζωῆ».

Σχετικὰ μὲ τὴν παρακμὴ τοῦ πολιτισμοῦ ἔχω νὰ πῶ, πὼς ἕνας πολιτισμὸς δὲ σβήνει μὰ μόνο μεταβάλλεται ἢ περνάει σ' ἄλλον. Ἔτσι ὁ Ἑλληνικὸς πέρασε στὸ Ρωμαϊκὸ κι' αὐτὸς στὸ Χριστιανικό-γερμανικο. Σήμερα ἀκόμη συντηρούμαστε ἀπ' τὴν κληρονομιὰ τῶν παλιῶν πολιτισμῶν χωρὶς νὰ τοὺς ἀπομυζήσομε ὁλότελα. Μὲ τὴν ἀποσυνθεση τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ θὰ πάρη ἀρχὴ ἄλλος ποὺ θὰ ὑριμάσῃ καὶ θὰ μεγαλώση τόσο πιὸ γρήγορα ὅσο περισσότερο νιώθει ν' ἀφομοιωνη τὸ καλὸ ποὺ ὑπάρχει στὸν παλιό. Ἂς δώσωμε χέρι γιὰ νὰ μὴν ἐπιφέρη ὁ ἐρχόμενος πολιτισμὸς ὑπερβολικὰ μεγάλες συμφορὲς στὸν κόσμο. Τὸ δρόμο σὲ μιὰ θρεμη αὐτοσυνείδηση ἐξέλιξη προσπάθησα νὰ τὸν δείξω μ' ἕνα μικρὸ βιβλίο ποὺ ἐκδόθηκε στὰ 1925 ἀπὸ τὸν Παῦλο Haupt στὴ Βέρνη.

Ἡ δική μου ἱστορικὴ ἀντίληψη

Ἡ δική μου βασικὴ θεωρία εἶναι, πὼς ζοῦμε ἀποκλειστικὰ ἀπὸ θυσίες. Φυτὰ καὶ ζῶα χρωστοῦν νὰ δουλεύουν, μάλιστα νὰ πεθαίνουν, γιὰ νὰ μποροῦμε νὰ ὑπάρχομε ἐμεῖς. Καθημερινὰ τὸ ζῶ, πὼς κάθε χαρὰ προσδιορίζεται ἀπὸ μια ὄροια δήποτε συμφορά. Ὅταν δοκιμάζωμε ἡδονὴ τρώγοντας ψητὸ θὰ ἔχωσε τὴ ζωὴ του ἕνα ζῶο γιὰ νὰ μᾶς ἑτοιμάση τὴν ἡδονὴ αὐτή. Ὅ,αν χαίρεται ἕνας λαὸς γιὰ μια νίκη, θὰ λυπᾶται ἕνας ἄλλος γιὰ μιὰ ἧττα. Αὐτὴ ἡ χαρὰ μας γιὰ τὴ φύση, γιὰ ἀνθρώπους θεμελιώνεται ἀσφαλῶς σὲ βιριες περιπέτειες.

Ὅσο περισσότερο ἐξετάζω τὴν Ἱσ ορία, τόσο περισσότερο ἀναγνωρίζω πὼς κάθε πρόοδο ἐξαγοράζεται μὲ θυσία καὶ καθε παρακμὴ προ αλεῖται ἀπ τὴν ἀπόλαυση. Στὴ θυσία καὶ σ ὴν ἀπόλαυση βρίσκω ἐγὼ τοὺς δυὸ παράγοντας ποὺ προσδιορίζουν τὰ πολιτισμια γεγονότα· Ἴδια, ὅπως ὁ Ἱστορικὸς ὑλισμός, βέπω σ αὐτὰ μιὰ αὐστηρὴ σύμφωνα μὲ νόμους· κορία καὶ ζη τῶ σύμφωνα μὲ τὴν ἀντίληψή μου αὐτὴ νὰ ἀναγνωρίζω κάθε συιβάν ὡς κρίκο μιᾶς ἀλυσίδας. Γιὰ μένα ὅμως οἱ αἰτίες βρισ ονται βαθύτερα. Τὰ ἀρχικὰ αἴτια τὰ βλέπω στὴ θυσία καὶ στὴν ἀπολαυση καὶ γι' αὐτὸ παλέβω νὰ σχετίζω κάθε ἱστορικὸ γεγονὸς μὲ τέτιες. Ἕναι ὅμως δύσκολο νὰ ἐξηγηθῆ πὼς ἐπηρεάζει ἡ μιὰ πράξη τὴν ἄλλη, ὅπως εἶναι ὑσκολο καὶ στὰ φυσικὰ φαινόμενα νὰ ἐξηγηθῆ. πῶς ἕνα φαινόμενο προκαλεῖ ἄλλο. Οἱ ἐμπειρίες εἶναι ὁ μοναδικός μας δάσκαλος. Εἶναι ὅμως ἀπείρως δυσκολώτερο νὰ βρεθοῦν οἱ σχέσεις σὲν κύκλο τῆς ἱστορίας παρὰ στὸ φυσιογνωστικὸ καὶ τὸ πράγμα εἶναι φυσικὸ γιατὶ κεῖνες διαδραματίζονται στὰ ἐυώτατα καὶ ἴσια ἴσια οἱ ἀποφασιστικώτατες βρίσκονται βαθύτατα. Ὅ,τι βγαίνει στὴ φώρα εἶναι οἱ καρποὶ ποὺ γι αὐτοὺς γίνηκε δουλειὰ καὶ τραβήχηκαν βάσανα στὸ κρυφό. Ἡ καθ' αὐτό, ἡ ἀποφασιστικήζωὴ διαδραματίζεται ἀλλοῦ πιρὰ κεῖ ποὺ νομίζομε ἐμεῖς πὼς τὴ βλέπομε. Εἶναι ἕνα γεγονὸς ποὺ θὰ μποροῦσα νὰ τὸ παραβάλω μὲ τὴν ἀρχὴ ἑνὸς μήλου. Ὡς νὰ τὰ δέση ἡ μηλιὰ πρέπει νὰ γίνη πολλὴ ἀόρατη δουλειὰ μέσα της. Οἱ ρίζες ἀπομυζοῦν τροφή. αὐτὴ ἀνεβαίνει ἀπ' τὸν κορμὸ καὶ πηγαίνοντας στὰ φύλλα μεταβάλλεται μὲ ἀπεξεργασία σὲ φυτικὴ ὕλη. Τότε κατὰ πρῶτα μπορεῖ νὰ σταλθῆ κεῖ ποῦ εἶνε δεμένα μῆλα. Ἀπ ὅλη αὐτὴ τὴ δουλειὰ ἐμεῖς δὲν παρατηροῦμε τίποτε, βλέπομε μόνο πὼς τὸ μῆλο σιγὰ σιγὰ μεγαλώνει καὶ κοκκινίζει. Αὐτὸ ὅμως εἶναι ἐντελῶς ἐξωτερικό. Ἡ καθαὐτὸ ἐργασία, ἡ δημιουργικὴ δραστηριότητα τοῦ δέντρου εἶναι ὁλότελα κ,υμμένη ἀπ τὰ μάτια μας. Ἑπομένως οἱ ἀποφασιστικὲς νίκες δὲν κερδίζονται στὰ πεδία τῶν μαχῶν ἢ στὰ κοινοβούλια καὶ λοι πὰ θέατρα τῶν ρητορικῶν μαχῶν ἀλλὰ μέσα στὰ στήθια τῶν ἀνθρώπων.

Κατὰ τὴ γνώμη μου λοιπὸν ἐπικρατεῖ στὴν Ἱστορία μία αὐστηρὴ ἀκολουθία νόμων ὁ ἄνθρωπος ὅμως δὲν εἶναι μέσα στοὺς νόμους αὐτούς ἀκλῶς ἕνα νεκρὸ κομματάκι τοῦ μηχανισμοῦ, ἀλλὰ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος ποὺ προσδιορίζει τὰ συμβαίνονεα στὸν κόσμο. Γιατὶ μὲ τὴν Ἀληθινὴ θυσία ξεφυτρώνουν στὸν κόσμο δημιουργικὲς δυνάμεις. Γι' αὐτὸ καὶ βρίσκομε παντοῦ στὴν ἱστορία, κεῖ ποὺ φανερώνεται νέα ζωὴ στὰ παγκόσμια γεγονότα, κεῖ ποὺ ἀρχίζει ἀναγέννηση, ἀνθρώπους μὲ αὐτοθυσία. Αὐτοὶ κινοῦν τὸν κόσμο, ἐνῶ οἱ πολιτικοὶ κι' οἱ ἀρχιστράτηγοι εἶναι κατὰ μέγαλο μέρος μόνο ἐκτελεστικὰ ὄργανα τῶν δυνάμεων, ποὺ αὔξησαν ἀπ' τὴ θυσία ἢ τὴν ἀπόλαυση. Μιὰ ποὺ ὁ αὐτοθυσιαζόμενος ἄνθρωπος χαρακτηρίζεται σὲ καθε ἐποχὴ ἤρωας παιρνει μέσα στὴν ἀντίληψή μου αὐτὴ καὶ ἡ Ἰ ealιστικὴ τὴ θέση ποὺ τῆς πρέπει. Ὁ ἄνθρωπος θεωρεῖται σ' αὐτὴ ἐμψυχωτὴς κι ἔτσι διατηρεῖ μεγαλεῖο κι ἀξιοπρέπεια. Καὶ δὲν πληγώνεται μ' αὐτὴ κι ἡ ἐπιστημονικὴ μας σκέψη. Ἀντίθετα πρὸς τὴν ὑλιστικὴ ἀντιληψη ἡ δική μου τοποθετεῖ τὰ ἀρχικὰ αἴτια στὸ ἠθικὸ κι ὄχι στὸ οἰκονομικό. Στὸ δεύτερο βλέπει τὶς συνέπειες τῆς θυσίας ἢ τῆς καταλυτικῆς ἀρχικῆς πράξης, τῆς ἀπόλαυσης ποὺ ἀπ' αὐτὴν προέρχεται κάθε παρακμή.

Γιὰ μένα τὸ ἱστορικὸ μάθημα καὶ τὸ ἔξω ἀπὸ αἱρέσεις θρησκευτικὸ ταυτίζονται. Στὸ κέντρο των στέκεται ἡ ἀπαίτηση νὰ ἀρνιέται πανεὶς τὴν ἀτομική του εὐτυχία. Μὲ ἱστορικὰ παραδείγματα ἀποδείχνω, πὼς ἐκεῖνοι ποὺ τὸ κάνουν αὐτό, ἐκεῖνοι ζοῦν ἀληθινά. Αὐτοὶ εἶναι οἱ φορεῖς τοῦ πολιτισμοῦ οἱ καθαυτὸ προοδευτικοὶ ἄνθρωποι. Ἠπλέβω νὰ δειξω πὼς ὅλοι οἱ μεγάλοι γίνηκαν τέτοιοι μὲ τὴν ταλαιπωρία καὶ τὴν αὐταπαρνησία καὶ πὼς κάθε ἀληθινὰ μεγαλο, ὅλα τὰ γνήσια ἔργα τοῦ πολιτισμοῦ—καταχτήθηκαν μὲ θυσία. Ἔτσι γυρεύω νὰ ξυπνήσω ἕναν ἡρωϊσμὸ, ποὺ νὰ μὴ δειλιάζη μπρὸς σὲ κανένα ἐμπόδιο. Καὶ τὸ παιδὶ ἔχει διαθεση ἡρωική, τέτια ἱστορία ἀνταποκρίνεται στὴν ἐσώτατη φύση του.

ΤΑΜΕΙΟΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΔΗΜ. ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΔΗΛΩΣΙΣ

Ἐπειδή, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας δηλώσεις μας, παρετηρήθη ὅτι τινὲς τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δικαιούχων βοηθήματος, νομίζοντες ὅτι ἐπιτυγχάνουσι ταχυτέραν ἀπονομὴν τούτου ἀναθέτουσιν ἐπ' ἀμοιβῇ εἰς διαφόρους ἐνταῦθα δικηγόρους ἢ ἰδιώτας τὴν ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν δικαιολογητικῶν, εὑρισκόμεθα εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ δηλώσωμεν καὶ αὖθις, χάριν προσασίας τῶν συμφερόντων των, ὅτι οὐδεμίαν ἐπιτυγχάνουσι ταχύτητα διὰ τοῦ ἀνωτέρω μέσου καθόσον ἅπασαι ἐν γένει αἱ αἰτήσεις ἐκδικάζονται εἰς τὴν πρώτην μετὰ τὴν ὑποβολήν των, συνεδριάσιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου. Ἡ διαδικασία ἄλλως τε ἔχει καθορισθῆ ἐπὶ τὸ ἁπλούστερον καθόσον διὰ τὴν ἀπονομὴν τοῦ βοηθήματος ἀρκεῖ νὰ ὑποβληθῶσιν ὑπὸ τοῦ δικαιούχου δι' αἰτήσεώς του 1) Δύο μικραὶ φωτογραφίαι του καὶ 2) Ἀνείγραφον τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου δι' ἧς ἀνεγνωρίσθη αὐτῷ δικαίωμα συντάξεως Μόνον ἐὰν το βοήθημα ζητεῖται παρὰ χήρας συζύγου ὑπαλλήλου ἐχούσης καὶ τὰ τέκνα ὑποβάλλεται ἐπὶ πλέον καὶ πιστοποιητικὸν τοῦ ἀρμοδίου Γραμματέως Πρωτοδικῶν ὅτι δὲν ἐξεδόθη δικαστικὴ ἀπόφασις ἀφαιροῦσα τὴν ἐπ' αὐτῶν νόμιμον ἐπιτροπείαν της.

Ἀπαντα τὰ δικαιολογητικὰ ὑποβάλλονται ἐφ' ἁπλοῦ χάρτου.

Διὰ πᾶσαν πληροφοριαν δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοί ν' ἀπευθύνωνται εἰς τὸ Ταμεῖον Προνοίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (ὁδὸς Γεωργίου Σταύρου 6 ἐν πεποιθήσει ὅτι θα λάβωσι ὑπεύθυνον τοιαύτην τὸ ταχύτερον,

Ἐν Ἀθήναις τῇ ὕῃ Δ)βρίου 1928

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τ.ΠΙΔ.Υ

Δημ. Γ. Ἀποστολίδης

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ

ΠΑΝΩ ΣΤΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΟΥ ΚΕΡΚΥΡΑΣ κ. Π. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΥ

Ἀγαπητὸ Δ. Βῆμα

Ἀφοῦ εὐχαρίστως ἀνέλαβες νὰ φιλοξενήσης ἀπὸ τὶς στῆλες σου τὶς ἐλεύθερες συζητήσεις ποὺ ἀφορμὴ μᾶς ἔδωκε ὁ Ἐπιθεωρητὴς κ. Παναγόπουλος μὲ τὶς ὅμορφες ἐρωτήσεις του, ἔρχομαι νὰ ἐκφράσω κι' ἐγὼ τὴ ταπεινή μου γνώμη.

Καὶ πρῶτα-πρῶτα στὸ ἐρώτημα ἂν πρέπει νὰ διορίση σὲ μονοτάξιο μικτὸ σχολεῖο δάσκαλο ἢ δασκάλα, νομίζω πὼς αὐτὸ ἐξαρτᾶται ὄχι μονάχα ἀπὸ τὸ φῦλο τὸ πλειοψηφικὸ τῶν παιδιῶν ἢ τῶν δασκάλων μὰ ἀπὸ τὴν ἱκανότητα τοῦ δασκάλου ἢ τῆς δασκάλας καθὼς καὶ ἀπὸ τὸ περιβάλλον τοῦ χωριοῦ· διότι σὲ χωριὸ ποὺ θὰ τύχῃ νἄχουν οἱ περισσότερες οἰκογένειες μαθήτριες καὶ ραστομηχανὲς στὸ σπῆτι, νομίζω πὼς ἐκεῖ ἡ παρουσία τῆς δασκάλας θὰ εἶναι ἀναγκαιότερη καὶ πιὸ ἐπιθυμητή. Στὴν ὑλιστικὴ αὐτὴ σημερινὴ περίοδο ἡ κοινωνία μὲ περισσότερη προσοχὴ παρατηρεῖ τὸ πρακτικὸ μέρος τῆς ἐκπαίδευσης καὶ μὲ λιγώτερη τὸ θεωρητικό.

Στὸ δεύτερο ἐρώτημα ἂν πρέπει νὰ παύση τὴ δασκάλα ἀπὸ σχολεῖο ἀρρένων καὶ νὰ διορίση δάσκαλο, αὐτὸ δὲν τὸ βρίσκω διόλου εὔλογο καὶ σωστό, διό ι γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, ἡ δασκάλα ἀλλκῶς πλησιάζει τὶς ψυχὲς τῶν παιδιῶν (κοριτσιῶν ἢ ἀγοριῶν) καὶ ἀλλοιῶς ὁ δάσκαλος. Καὶ τὰ παιδιά,εἶναι παρατηρημένο, ὅτι ἄλλο βάρος ἔχουν στὸ δάσκαλο καὶ ἄλλο στὴ δασκάλα Μπορῶ νὰ πῶ ὅτι καὶ οἱ δυὸ εἶνε ἀπαραίτητοι ὅταν συνεργάζωνται γιατὶ ὁ ἕνας εἶνε ἡ μιὰ ὄψη τοῦ νομίσματος καὶ ἡ ἄλλη ὄψη ὁ ἄλλος. Τώρα ἂν πλεονάζουν δασκάλοι ἢ δασκάλες, αὐτὸ εἶνε δουλειὰ τῶν Ἐπιθεωρητῶν ποὺ πρέπει πρῶτοι νὰ χτυπήσουν ἄφευκτα τὸ κουδοῦνι τοῦ κινδύνου στ' αὐτιὰ τῶν Κυβερνητῶν.

Στὸ τελευταῖο ἐρώτημα ἂν οἱ παντρεμένες δασκάλες πρέπει νὰ μένουν στὴν ὑπηρεσία ἢ ὄχι, αὐτὸ διὰ ὅλοι μας ξέρουμε πῶς δὲν θέλει πολὺ πλατειὰ συζήτηση. Γιατὶ μιὰ λεύτερη δασκάλα ποὺ δὲν ἔχει οἰκογενειακὲς ὑποχρεώσεις καὶ φροντίδες θὰ ἀφοσιωθῆ μὲ ὅλη της τὴ καρδιὰ στὸ ἔργο της, ἐνῶ μιὰ παντρεμένη καὶ μάλιστα μὲ παιδιά, τὸ ἔργο της θὰ θεωρῆται πάρεργο ἀφοῦ ἡ φύση τὴν ἔταξε ἀλλοῦ..

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΑΦΕΙΑΔΗΣ

Παλιὰ Καββάλα, 18-10-28

Ἐκ πραγματικῆς ἐκτιμήσεως πρὸς τὴν εὐγενῆ προσπάθειαν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κ. Π. Παναγοπούλου ὅπως ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ Λ. Βήματος συζητηθοῦν ζητήματα σοβαρῶς ἀπασχολοῦντα τὴν Διοίκησιν τῆς Δημοε. Ἐκπαιδεύσεως. εὐχαρίστως γράφω τὰ: ἐπὶ τῶν ἐρωτημάτων του σκέψεις μου μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ ἐνισχύσω κάπως τὴν συζήτησιν.

Εὑρίσκομαι ὅμως εἰς τὴν πολὺ δυσάρεστον θέσιν νὰ κάμω μίαν παρέκβασιν ἐκ τινος ἀπορίας ἡ ὁποία μοῦ ἐγεννήθη ἐκ τοῦ πρώτου ἐρωτήματος, ἂν πρέπει δηλ. νὰ προτιμηθῆ δάσκαλος ἢ δασκάλα εἰς κενὴν θέσιν μικτοῦ μονοταξίου. Καὶ ἡ ἀπορία μου εἶναι ἡ ἑξῆς. Δὲν θὰ ἔπρεπε πρῶτον, πρὶν ἢ συζητήσωμεν περὶ τοῦ γένους ἢ τῆς ποιότητος τοῦ δάσκάλου τοῦ μονοταξίου μικτοῦ μὲ ἓξ τάξεις, νὰ μελετήσωμεν καλῶς καὶ λύσωμεν τὸ σοβαρώτατον ζήτημα τῆς κανονικῆς. καὶ ἀπροσκόπτου πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ του λειτουργείας του; Διότι εἶναι κοινὸν νομίζω μυστικὰ ὅτι τὰ μονοτάξιά μας εἴτε μικτὰ εἶναι εἴτε ἀμιγῆ, ὡς ἔχουσι σημερον, μὲ τὸ ὑπάρχον δηλ. πρόγραμμα. τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν των στοιχείων. μὲ τὰς ἓξ τάξεις των, μὲ τὰ ἓξ !!! κρυς θεοῦ ἀναγνωστικὰ των καὶ τὴν περίφημον διγλωσσίον των ἀδύνατον νὰ ἀποδώσωσι τοὺς ἀναμενομένους ἐκπαιδευτικοὺς καρπούς. Ἡ ἀλήθεια λεγομένη, ὅσον πικρὰ καὶ ἂν εἶναι, δὲν σημαίνει ὀπισθοδρομικότητα ἢ ἀπαισιοδοξίαν.

Πυσοι συνάδελφοι ἥρωες ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ καθήκοντος, φιλοτίμως καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸν καὶ σιδηρᾶν θέλησιν ἐργασθέντες εἰς μονοτάξια δὲν ἐκάμφθησαν ἐν ἐλαχίστῳ χρονικῷ διαστήματι;....

Ἡ πόσον ἡ ἔντασις τῶν προσπαθειῶν τοῦ διδασκάλου .οῦ μονοταξίου μὲ ἓξ τάξεις. διὰ τὴν καλὴν ἐπίδοσιν καὶ ἐμφάνισιν τῶν ἀνωτέρων ἰδίως τάξεων, ὧν οἱ μαθηταὶ θὰ ὑποστοῦν κατατακτήριον ἐξέτασιν δὲν γίνεται εἰς βάρος τῶν ἄλλων τάξεων;....

Ἀνάγκη λοιπὸν πρωτίστη καὶ πρὸ πάσης ἄλλης ἐρεύνης καὶ συζητήσεως ἐπὶ τοῦ μονοταξίου *νὰ μεταβληθῆ τὸ πρόγραμμα του καὶ ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς νὰ εἶναι ἡ ἐλλάττωσις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀναγνωστικῶν του,* τὰ ὁποῖα ὄχι ἀπλῶς ἀπασχολοῦν τὸ δάσκαλο ἀλλὰ τὸν κατεπονοῦν 13 1)2 ὥρας ἀκριβῶς, ἐπὶ 34 1)2 ὡρῶν τῆς ὅλης ἑβδομαδιαίας ἐργασίας του δηλ.. τὸ 1)3 καὶ πλέον. Τὰ ἓξ ἀναγνωστικὰ καὶ μάλιστα μὲ διγλωσσίαν, ὁπότε γίνονται ὀκτώ. εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου ὁ ἐπικινδυνοτέρος σκόπελος διὰ τὸ μονοταξιον.

Καὶ ἄλλοτε διετυπώσαμεν τὴν σκέψιν καὶ ὡρα κάμνομεν τὴν παρέκβασιν ταύτην. μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι κατὰ πολὺ θὰ ἐξυπηρετηθῆ ὁ σκοπὸς τοῦ μονοταξίου ἂν τὰ ἓξ ἀναγνωστικα του γίνουν μόνον τέσσαρα ἤτοι ἓν διὰ τὴν πρώτην τάξιν, ἓν διὰ την δευτέραν, ἓν διὰ τὴν Γ' καὶ Δ' καὶ ἓν διὰ τὴν Ε' καὶ ΣΤ'. Τὰ δύο τελευταῖα δὲν ἀποκλείεται νὰ γίνουν μὲ δύο κύκλους,

Καὶ ἤδη μὲ τὰς ἀντιλήψεις ταύτας περὶ τῆς καλῆς λειτουργίας τῶν μονοταξίων μας ἀπαντῶ εἰς τα ἐρωτήματα τοῦ κ. Ἐπιθεωρητοῦ.

Ἀσν) Δάσκαλος ἢ δασκάλα νὰ προτιμηθῆ εἰς το μικτὸν μονοτάξιον;

Ὁ δάσκαλος τοῦ μονοταξίου ἔχει ὄγκον ἐργασίας ὥστε οὔ ε ὁ χρόνος, οὔτε αἱ δυνάμεις του ἐπιτρέπουν νὰ ἀσχολῆται καὶ μὲ ἄλλα σοβαρὰ ἐξωσχολικὰ ζητήματα. Πᾶσα ξένη πρὸς τὰ ἐπαγγελματικὰ του καθήκοντα ἀπασχόλησίς του γίνεται, χωρὶς ἄλλο πρὸς βλάβην τοῦ κυρίου ἔργου του. Ὅδεν ἂν τὸ δάσκαλο τὸν θέλουμεν μόνον καὶ μόνον διὰ τὸ σχολεῖον του *καὶ ἂν εἶναι οὗτος ὁποῖος πρέπει νὰ εἶναι,* τότε οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει—ἐὰν τοῦ γέυνος του—νὰ ἀποτύχῃ ὁ σκοπὸς τοῦ μονοταξίου καὶ οὐδένα διατρέχομεν κίνδυνον νὰ ἀρσενικοποιηθοῦν τὰ θηλυκὰ παιδιὰ ἢ νὰ θηλυκοποιηθοῦν τὰ ἀρσενικά. Ἐκεῖνο ποὺ σοβαρὸς πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ διὰ τὸ μονοτάξιόν μας δὲν εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου τόσον τὸ γένος, ἀλλὰ ἡ ἀξία ἢ ἱκανότης καὶ ἡ μόρφωσις τοῦ δασκάλου. Εἰς τὰ μονοτάξια πρέπει νὰ τοποθετοῦνται πάσῃ θυσίᾳ, ἐν συνδυασμῷ ἐννοεῖται καὶ πρὸς τὴν ἡλικίαν των καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ φύλου των, οἱ ἄριστοι καὶ δεδοκιμασμένοι εἰς τὴν ἱκανότητα, οἵτινες νὰ ἀποζημιώνωνται γεννσιότατα ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς καὶ διὰ τὸ ποσὸν καὶ διὰ τὸ πνιὸν τῆς ἐργασίας των. Ὁ βαθμὸς τοῦ εἰσηγητοῦ καὶ οἱ ἔπαινοι δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον διὰ τοὺς ἀριστοχράτας τοῦ Κλάδου (διευθυντὰς πολυταξίων) ἀλλὰ πρὸ παντὸς διὰ τοὺς καλοὺς ἐργάτας. Οἱ διδάσκαλοι πάντων βεβαίως τῶν τύπων τῶν σχολείων μας καὶ ἐξαιρετικῶς τῶν μονοταξίων πρέπει νὲ εἶναι ὡς λέγει ὁ Πλούταρχος· «καὶ τοῖς βίοις ἀδιάβλητοι καὶ τοῖς τρόποις ἀνεπίληπτοι καὶ ταῖς ἐμπειρίαις ἄριστοι». Ὄχι δάσκαλος ἢ δασκάλα, ἀλλὰ ἄριστος καὶ ἱκανὸς ἢ ἀρίστη καὶ ἱκανὴ σωματικῶς

καὶ πνευματικῶς; δέον νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὸ μονοτάξιον.

Κενὴ θέσις μονοταξίου δὲν πρέπει νὰ συμπληροῦται ἀπὸ πρωτόπειρο καὶ ἀδοκίμαστο ὑπηρεσιακῶς διδάσκαλο.

Ἂν ὅμως τὸ δάσκαλο τοῦ μονοταξίου τὸν θέλωμεν καὶ διὰ τά: Κοινοτικάς ἀνάγκας καὶ τάς ποικίλας Κρατικάς ἀπαιτήσεις, τότε βεβαίως θὰ προτιμήσωμεν τὸν ἀρσενικὸν ἀφοῦ τοῦ δώσωμεν τὸν τίτλον τοῦ ἱεραποστόλου ἢ τοῦ μάρτυρος καὶ ὄχι τοῦ δασκάλου. Βον) Πρέπει νὰ ὑπηρετῇ δασκάλα εἰς σχολεῖα ἀρρένων.

Ἂν, ἀπὸ ποίας ἀπόψεως: καὶ δὴ ἐκπαιδευτικῆς, ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ ζωὴ τῶν παιδιῶν στὸ σχολεῖο κατά τὰ πρῶτα μάλιστα ἔτη τῆς φοιτήσεώς των εἶναι συνέχεια τῆς οἰκογενειακῆς των ζωῆς. ἀκριβῶς διὰ τοῦτο θεωρῶ καλὸν νὰ ὑπηρετῇ εἰς τὰ *πολυτάξια ἀρρένων* δασκάλα διὰ τὴν Α' ὅμως τάξιν. Γιατὶ ἐπάνω στὸ σκληρὸ θρανίο καὶ μέσα στὸ παγερὸ δωματιο τοῦ σχολείου, ποὺ τὰ μικρὰ παιδιὰ δὲν ἀκοῦν τὴ γλυκειὰ τῆς μάνας τους φωνή ἰδὲν αἰσθάνονται τὸ τρυφερὸ της χάδεμα καὶ δὲ νιώθουν τη ζεστὴ ἀγκαλιά της, ποιὸς ἄλλος ἀπὸ μιὰ καλὴ δασκάλα, δασκάλα σὰν μη:έρα, εἶναι καταλληλότερος νὰ κάμῃ τὴ ζωὴ τοῦ σχολείου σὰν τὴν οἰκογενειακὴ καὶ ποιὸ καλύτερη ἀκόμη;

Διὰ τοὺς λόγους τούτους θεωρῶ ὡς πολὺ συντελεστικὴν τὴν παρουσίαν τῆς δασκάλας εἰς πολυτάξια ἀρρένων.

Γ'ον) Πιεντρεμένες δασκάλες κάνει νὰ μένουν στὴν ὑπηρεσία;

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πάσῃ θυσίᾳ πρέπει νὰ διευκολύνωμεν τὴν ἀποχώρησιν τῶν ἐγγάμων διδασκαλισσῶν. Τόμον αἱ οἰκογενειακαὶ ἀνάγκαι τῆς δασκάλας, ὅσον καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν ἐπιτρέπουν τὴν ἐπὶ πολὺ παραμονὴν τῆς ἐγγάμου εἰς τὴν ὑπηρεσίαν. Εἶναι ἄλλως τε ἐγκληματικὸν νὰ κλείσῃ ἕνα σχολεῖο μονοτάξιο ἢ νὰ λειτουργήσῃ ἀνωμαλως ἕνα πολυτάξιο καὶ τὸ Κράτος νὰ πληρώνῃ εἰς τὸ ἀκέραιον μισθοὺς τόσον χρονικὸν διάστημα, ὅσον ἀπαιτεῖται διὰ τὴν λόγῳ ἐγκυμοσύνης ἀναρρωτικὴν ἄδειαν τῆς διδασκίλας.

Καὶ ἀπὸ αἰσθητικῆς ἄλλως τε καὶ πάσης ἄλλης ἀπόψεως τὸ θέαμα τῆς ἐγκύου, εἰς τὰς ἀνωτέρας μάλιστα τάξεις εἶναι πολὺ ἄσχημον. Πρέπει ὅμως ὑποχρεωτικῶς νὰ ἀποχωρήσουν, ἀφοῦ τὰ ὡραιότερα καὶ τρυφερώτερα χρόνια τους προσέφεραν θυσίαν εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν βωμόν; Ὄχι βεβαίως! Ἡ ἀποχώρησις πρέπει νὰ εἶναι προαιρετική, ἐφ' ὅσον ἡ παραμονὴ ἐγγάμου δὲν συνεπάγεται ζημίαν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν.

Μία ἀνάλογος ἄλλως τε σύνταξις μετὰ ὑπορδεκαπενταετῆ ὑπηρεσίαν ἢ καὶ σύνταξις τοῦ ἀμέσως ἀνωτέρω βαθμοῦ μετὰ ὑπερεικοσαετῆ εὐδόκιμον καὶ ταχίστη καταβολὴ τῶν βοηθημάτων τῶν διαφόρων εὐεργετικῶν ταμείων θὰ διηνυκλυνε ἀσφαλῶς τὴν ἔξοδόν των. Πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σοβαρωτάτου τούτου ζητήματος ὁ Δημοδ)κὸς Σύνδεσμος Πατρῶν καὶ ἡ Διδ)κὴ Ὁμοσπονδία σθενωῶς ἐργάζονται.

Πάτραι 26 - 11 - 1928

ΑΛΕΞ. ΚΟΥΤΡΑΣ

ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Ἡ κοινότης Κεχροκάμπου, σύμφωνα μὲ τὴν περυσινὴ εὐδεργετικὴ διαταγὴ τὸ Σ. Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ψήφισε γιὰ τοὺς τέσσαρες δασκάλους τη: δρχ. 12000. Κατὰ τὴν ἔγκριση δὲ τοῦ προϋπολογισμοῦ της τὸ ποσὸν ὑπηβιβάστηκε σὲ 6000 δραχ. Δὲν μπορῶ ὅμως νὰ καταλάβω γιὰ ποιὸ λόγο μέχρι σήμερα δὲν ἐκδίδονται τὰ σχετικὰ ἐντάλματα; Μοῦ φαίνεται πὼς τὸ ἀξιότιμο συμβούλιό τη:, εἶχε διότι λησμόνησε τὸν σκοπὸ γιὰ τὸν ὁποῖο ψήφισε τὸ ἄνω ποσόν, εἴτε διότι ἔχει τὴν πλανεμένη ἰδέα, πὼς οἱ ὑπηρεσίες τοῦ ἐρ-γάτου τοῦ λαϊκοῦ σχολείου εἶναι κατώτερες ἀπ' τὶ: ὑπηρεσίες τῶν Κοινοτικῶν της ὑπαλλήλων ἴσως δὲ καὶ τοῦ κλητῆρος της!! καὶ θέλει νὰ προσθέσῃ στοὺς γλίσχρους!!! μισθοὺς των.

Ἂν συμβαίνῃ τὸ δεύτερο, δὲν ἔχω παρὰ νὰ ...ούς συγχαρῶ γιὰ τὸ συγχρονο ἐκπαιδευτικό τους πνεῦμα.

Σκοπὸς 4-11-28

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ
δημοδιδάσκαλος Σκοποῦ-Ξάνθης

Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΝΕΟ ΣΧΟΛΕΙΟ

Παιδαγωγικὸς συγχρονισμὸς ἐπιθεωρητῶν καὶ δασκάλων.—Πειραματικὸ σχολεῖο.

Νέο Σχολεῖο! Σχολεῖο Ζωῆς κ' Ἐργασίας! Νὰ κάτι ποὺ γι' αὐτὸ ἔχει γίνει πολλὴ ἴσως φιλολογία ἐδῶ στὸν τόπχ μας, μὰ ἀπὸ ἄποψη πραγματικὴ εἶνε ὁλότελα ἄγνωστο. Ἂν ρωτήσει κάποιος: *πόσοι δάσκαλοι ξέρουν ἐδῶ στὸν τόπο μας τὸ Σχολεῖο τῆς Ζωῆς καὶ τῆς Ἐργασίας;* δύσκολο μᾶς φαίνεται νὰ βρεθοῦν πολλοὶ δασκάλοι ποὺ νὰ δώσουν στὸ ρώτημα αὐτὸ ἀρνητικὴ ἀπάντηση. Ἴσως ἴσως ὅλοι ἀπαντήσουν—τίποτε δὲν εἶνε ἀδύνατο στὸν περίεργο αὐτὸ τόπο—πὼς τὸ ξέρουν. Ἂν ἐξετάσομε ὅμως λιγάκι τὴ γνωριμία αὐτὴ τῶν δασκάλων μας μὲ τὸ Νέο Σχολεῖο, θὰ βροῦμε πὼς δὲν εἶνε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τὴν ὀνομασία του καὶ μερικὲς σκόρπιες φράσεις γιὰ τὸ περιεχόμενο τῆς ἔννοιάς τους στοὺς περισσοτέρους, ἢ τὸ πολὺ μιὰ συστηματοποιημένη ἀπὸ θεωρητικὴ ἄποψη εἰκόνα του στοὺς λιγότερους. Ἀπὸ ἄποψη πραγματικῆς δημιουργίας τὸ Νέο Σχολεῖο στὸν τόπο μας εἶνε ἄγνωστο.

Ἡ πραγματικότητα αὐτὴ γνωστὴ στὸν καθένα μας καθρεφτίζεται μ' ὅλη τὴν ἀπελπιστικότητά της στὰ παιδαγωγικὰ συνέδριά μας. Τί βλέπομε καὶ τί ἀκοῦμε στὰ συνέδρια αὐτά! Τὴν ἀγαλματοποίηση τῶν παιδιῶν στὰ θρανία, τὰ στρατοκρατικὰ παραγγέλματα γιὰ τὸ βγάλσιμο καὶ βάλσιμο στὶς σάκκες τῶν βιβλίων κλπ καὶ γιὰ ὑποδείγματα ἐργασίας ὑποδειγματικὲς διδασκαλίες καμωμένες ἀπάνου στὰ Ἐρβαρτιανὰ καλούπια χωρὶς νὰ λείπει καμμιὰ ἐμβάθυνση καὶ σὲ πολλὲς περιπτώσεις καὶ τὸ ἀπαραίτητο ἠθικὸ συμπέρασμα ἔστω κι' ἂν τὸ περιεχόμενο τοῦ μαθήματος δὲν ἔχει τἀνάλογα στοιχεῖα. Καὶ βρισκόμαστε στὰ 1928! Πόσοι ὅμως δασκάλοι, πόσοι ἐπιθεωρητὲς ἀκόμα ξέρουν ποῦ βρισκόμαστε σήμερα ἀπὸ ἄποψη παιδαγωγικῆς ἐξέλιξης; Ἂς χρωστοῦμε χάρη στὸν Ἐρβαρτο καὶ σὲ μερικοὺς ποὺ φρόντισαν νὰ ἐφοδιάσουν τὰ βιβλιοπωλεῖα μὲ ὁδηγοὺς γιὰ τὴ διδασκαλία τῶν διαφόρων μαθημάτων. Εἶνε οἱ συνηθέστεροι ὁδηγοὶ ἐπιθεωρητῶν καὶ δασκάλων ποὺ παρουσιάζονται στὸ συνέδριο γιὰ νὰ δώσουν ὑποδείγματα ἐργασίας. Μιλοῦμε εἰδικὰ γιὰ τὰ παιδαγωγικὰ συνέδρια, γιατὶ σ'αὐτὰ παρουσιάζεται ὅ,τι κηλλίτερο μπορεῖ νὰ παρουσιασθῇ ἀκὸ θεωρητικὴ καὶ πρακτικὴ ἄποψη. Καὶ τὸ σχολεῖο Ζωῆς κ' Ἐργασίας; Κάπου, κάπου μπαίνει κι' αὐτὸ στὸ πρόγραμμα τῶν συνεδρίων γιὰ ν' ἀκούσομε τί λέγει σχετικὰ ὁ ἕνας παιδαγωγὸς κι' ὁ ἄλλος, τὸ πολὺ δὲ καὶ πὼς πρέπει καὶ τὸ δικό μας Σχολεῖο νὰ γίνει Σχολεῖο Ζωῆς κ' Ἐργασίας. Καμμιὰ ὅμως ἀνακοίνωση γιὰ πρῶτες προσπάθειες ἔστω δημιουργίας τοῦ Νέου Σχολείου.

Δὲ θὰ μιλήσομε θεωρητικὰ γιὰ τὸ Νέο Σχολεῖο. Δίνει τόσο καλὰ τὸ περιεχόμενο τῆς ἔννοιάς του ἡ Διοίκηση τῆς Ὁμοσκονδίας μας στὸ Δ'. ἄρθρο της ἔπειτα ἀπὸ τὰ ὅσα γράφηκαν σχετικά, ὥστε ἐμεῖς δὲν ἔχομε νὰ προσθέσομε τίποτε σχετικὸ ἀπὸ ἄποψη θεωρητική. Θὰ ποῦμε ὅμως λίγα γιὰ τὸ πρακτικὸ μέρος. Παραπάνου εἴπαμε πὼς τὸ Νέο Σχολεῖο εἶνε στὸν τόπο μας ἄγνωστο ἀπὸ ἄποψη πραγματική. Νοιώθομε τὸν ἑαυτό μας ὑποχρεωμένο νὰ ποῦμε τί κατὰ τὴ γνώμη μας μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ, γιὰ νὰ μὴ ψελνομε πάντα Ἱερεμιάδες γιὰ τὴν ἀνυπαρξία του.

Τί μπορεῖ λοιπὸν καὶ πρέπει νὰ γίνῃ; Εἶμεθα βέβαιοι πὼς αὐτὸ τὸ ρώτημα ἀπασχόλησε πολλοὺς συναδέλφους καὶ ἴσως ἀρκετοὶ ποὺ θεωρητικὰ ἔχουν σχηματίσει κάποια ξεκαθαρισμένη εἰκονα τοῦ Νέου Σχολείου ἄρχισαν κάποια προσπάθεια γιὰ τὴν προσαρμογὴ τῆς ἐργασίας τους στὶς ἀπαιτήσεις του. Ἀκόμη δὲ βεβαιότεροι εἶμαστε πὼς οἱ προσπάθειες θὰ ἦταν περισσότερες καὶ θἄπερναν μεγαλύτερο πλάτος, ἂν ἦταν λιγότερη ἡ στοργὴ πολλῶν ἐπιθεωρητῶν, τῶν περισσοτέρων γιὰ νὰ εἴμαστε πλησιέστερα στὴν πραγματικότητα, γιὰ τὸ Ἀναλυτικὸ Πρόγραμμα, τὸ Ὡρολόγιο πρόγραμμα καὶ τὸ βιβλίο τῆς Ὕλης. Ἔχομε ὅμως τὴ γνώμη πὼς δὲ μποροῦμε νὰ μείνομε στὶς μονωμένες προσπάθειες. Γιὰ νὰ παρουσιάσομε ἱκανοποιητικὰ κάπως ἀποτελέσματα, εἶνε ἀνάγκη νὰ γίνει γενικότερη καὶ συστηματοποιημένη προσπάθεια.

Ὁ πρῶτος παράγοντας ποὺ θὰ ρυθμίσει τὴν προσπάθεια γιὰ τὴ δημιουργία Σχολείου Ζωῆς κι Ἐργασίας εἶνε ὁ οἰκονομικός. Γιατὶ τὸ Νέο Σχολεῖο χρειάζεται πολλὰ νέα πράγματα ποὺ δὲν πέφτουν ἀπὸ τὸν οὐρανὸ ἕτοιμα στὴ διάθεση τοῦ κάθε δασκάλου. Ἴσως μᾶς ποῦν πολλοὶ πὼς ὑπερτιτοῦμε τὴν ἐπίδραση τοῦ πράγοντα αὐτοῦ. Κι' ὅμως ἡ ἀλήθεια εἶνε πὼς ἀπάνω στὸ βράχο τῆς ἀρνητικῆς ἐπίδρασης τοῦ οἰκονομικοῦ παράγοντα συντρίβεται κάθε προσπάθειο ποὺ μπορεῖ νὰ φτάνει καὶ τὴν αὐτοθυσία. Αὐτὴ εἶνε ἡ μοῖρα ὅλων ἐκείνων ποὺ στὸ πρωτότυπο αὐτὸ Κράτος τῶν ἑκατοντάδων στρατηγῶν καὶ τῶν δεκάδων ναυάρχων καὶ τῶν συμβάσεων θὰ ἔχουν τὸ ἀτύχημα νὰ πιστέψουν πὼς μποροῦν νὰ κάμουν κάτι γιὰ τὴ Λαϊκὴ Ἐκπαίδευση π ρισσότερο ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν πέντε σταδίων τοῦ Ἐρβάρ.ου. Θὰ τοὺς βγάζει κάθε τόσο ἀπὸ τὴν αὐταπάτη τους τὸ νεῦο τοῦ Κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ ποὺ ἐνδιαφέρεται γιὰ ἄλλα σοβαρότερα(!) ζητήματα. Ποιὸς ἀπὸ τοὺς ἀριθοῦους θὰ πονέσει, θὰ ἐνδιαφερθεῖ γιὰ τὰ παιδιὰ τοῦ Δαοῦ ἀφοῦ τὰ δικά τους εἶνε ἐξασφαλισμένα;

Ὡς τόσο ὅμως ἔχομε τὴ γνώμη πὼς κάτι μπορεῖ νὰ γίνει χωρὶς νὰ κινυνέψει τὸ Ἰσοζύγιο τοῦ Προϋπολογισμοῦ οὔτε τὸ Κράτος νὰ τὸ μαλώσει ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν. Γι' αὐτὸ μ ὅλη τὴ σημασία. ποὺ δώσαμε παραπάνου στὸν ἀδυσώπητο κυρίαρχο κάθε κοινωνικῆς ἐνέργειας παρουσιάζομε τὶς σκέψεις μας γιὰ τὸ τί μπορεῖ νὰ γίνει γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ Νέου Σχολείου κάπως συστηματικότερα.

Τονίσαμε παραπάνου τὴν ἀνάγκη μιᾶς γενικότερης καὶ κάπως συστηματοποιημένης προσπάθειας γιὰ τὴν ἀρχὴ τῆς δημιουργίας τοῦ Νέου Σχολείου.

Ποιοὶ ὅμως θὰ δώσουν τὴν κατεύθυνση στὴν προσπάθεια αὐτή; Φυσικὰ μόνο οἱ ἐπιθεωρητές μας. Εἶναι ὅμως ὅλοι σὲ θέση που ν' μποροῦν νὰ κατευθύνουν μιὰ προσπάθεια τέτια, τῆς ὁποίας ἀπαραίτητη προϋπόθεση εἶνε ὁ *Παιδαγωγικὸς συγχρονισμός;* Ἀπὸ ὅσα εἴπαμε παραπάνου γιὰ τὰ παιδαγωγικὰ συνέδρια φαίνεται πὼς δὲ μποροῦμε νὰ δώσομε στὸ ρώτημα αὐτὸ καταφατικὴ ἀπάντηση. Καίγεται ἀκόμα ἄφθονο τὸ λιβάνι στὸ βωμὸ τῆς λατρείας τῶν πέντε σταδίων. Μποροῦμε λοιπὸν νὰ μιλοῦμε γιὰ γενικὴ προσπάθεια ἀντικατάστασης τῆς νέκρας γιὰ τὴ ζωή; Γι' αὐτὸ κατὰ τὴ γνώμη μας ἕνα αἴτημα τῆς ὁμοσπονδίας μας σχετικὸ μὲ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ Σχολείου πρέπει νὰ εἶνε ὁ *παιδαγωγικὸς συγχρονισμὸς τῶν ἐπιθεωρητῶν.* Μερικὰ παιδαγωγικὰ συνέδρια ἐπιθεωρητῶν μὲ τὴ διευθυνση παιδαγωγῶν συγχρονισμένων εἶνε κατὰ τὴ γνώμη μας ἀπαραίτητα. Μόνο παιδαγωγικὰ συγχρονισμένοι ἐπιθεωρητὲς ποὺ θὰ ἔχουν ξετινάξει ἀπὸ πάνω τους τὴν ἐκιβολὴ τῆς ἐρβαρτιανῆς Νοησιαρχίας θὰ μποροῦσαν νὰ δώσουν κατεύθυνση γιὰ τὴν πρόσπάθεια ποὺ ἀνεφέραμε παραπάνου.

Τὸν παιδαγωγικὸ συ/χρονισμὸ τῶν ἐπιθεωρητῶν θὰ ἀκολουθήσει ὁ παιδαγωγικὸς συγχρονισμὸς τῶν δασκάλων σὲ παιδαγωγικὰ συνέδρια μὲ τὴ διεύθυνση τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τὴ συνεργασία τὴν ἐπιστημονική τῶν δασκάλων ποὺ θὰ εἶνε ἱκανοὶ γι' αὐτή. Εἶνε ἀνάγκη θεωρητικὰ πρῶτα νὰ χωνέψουν καλὰ στὸ μυαλό τους; οἱ δασκάλοι τὸ Νέο Σχολεῖο καὶ ἔπειτα ν' ἀρχίσει ἡ προσπάθεια γιὰ τὴ δημιουργία του.

Ἀναγκαστικὰ ἐδῶ θίξαμε ἀπὸ μιὰ ἄλλη πλευρὰ τὸ Ἐκπ. Πρόβλημα, ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῶν παιδαγωγικῶν συνεδρίων καὶ τῆς ἐπιμόρφωσης τῶν δασκάλων. Δὲν προχωροῦμε ὅμως στὴν ἐξέταση τῆς πλευρᾶς αὐτῆς γιὰ νὰ ποῦμε τὴ γνώμη μας ὅταν φθάσωμε στὸ σχετικὸ μέρος τῆς μελέτης τῆς Διοίκησης. Καὶ προχωροῦμε στὸ θέμα μας.

Ἔπειτα ἀπὸ τὴ θεωρητικὴ κατανόηση τοῦ Νέου Σχολείου θἀρθῇ ἡ δυνατὴ προσπάθεια γιὰ τὴ δημιουργία του. Καὶ θὰ εἶνε ἡ προσπάθεια αὐτὴ πειραματισμός; μέσα στὶς συνθῆκες τῆς λειτουργίας τοῦ δικοῦ μας Σχολείου. Ἀπὸ τὸν πειραματισμὸ αὐτὸ θὰ βγῇ τὸ συμπέρασμα ἂν καὶ κατὰ πόσο μπορεῖ νὰ γίνει ἀλλαγὴ τοῦ σημερινοῦ Σχολείου σὲ Σχολειο Ζωῆς καὶ ἐργασίας. Ἀπὸ ποῦ ὅμως; καὶ πὼς θὰ γίνει ὁ πειραματισμὸς αὐτός;

Ὅλη τὴν προσπάθεια αὐτὴ μπορεῖ καὶ ὀ' ἄπρεπε νὰ τὴν κατευθύνει τὸ Ἐκπαιδευτικὸ Συμβούλιο μὲ τὴ βοήθεια τῶν Ἐπιθεωρητῶν ποὺ θ' ἀναλάβουν ὁ καθένας του, στὴν περιφέρειά του νὰ δώσει τὴν κανεύθυνση, Ἐὸ ζήτημα ὅμως τῆς διεύθυνσης εἶνε ἄλλοι ἀρμόδιοι νὰ κανονίσουν. Ἐμεῖς θὰ περιοριστοῦμε ἐδῶ στὴν τεχνική, ἂς ποῦμε, τῆς πειραματιστικῆς προσπάθειας.

Ἔπειτα ἀπὸ τὸ θεωρητικὸ κατατιπισμὸ τῶν δασκάλων στὴν ἔννοια τοῦ Νέοσ Σχολείου καὶ στὶς ἀνάγκες ποὺ ἐπιβάλλουν τὴ δημιουργία του θὰ ἐπακολουθήσει σὲ εἰδικὲς συνεδριάσεις γενικὲς ἢ τμηματικὲς ὁ καθορισμὸς τῶν γενικῶν γραμμῶν τοῦ πειραματισμοῦ. Καὶ τελικὰ θὰ δοθῇ ἔλευθερια στοὺς δασκάλους, ποὺ θὰ δηλώσουν πὼς νοιώθουν τὸν ἑαυτό τους ἱκανὸ γιὰ μιὰ τέτοια προσπάθεια, νὰ ὀργανώσουν πειραματικὲς τάξεις, στὶς ὁποῖες ὅλη ἡ ἐργασία *θὰ γίνεται χωρὶς τοὺς περιορισμοὺς προγραμμάτων τῆς ρουτίνας καὶ βιβλίων ὕλης.* Θεωροῦμε ἀποτελεσματικότερη τὴν προσπάθεια, ἂν ἀρχίσει ἀπὸ τὴν πρώτη τάξη, γιατὶ στὶς ἄλλες τάξεις ὁ κάθε δάσκαλος θἄχει μεγάλη ἀνείδραση ἀπὸ τὰ ἴδια παιδιά, ποὺ θὰ τὸν ξεκουφαίνουν πολλὲς φορὲς ρωτώντας πότε θὰ κάμουν Γεωγραφία, Ἀριθμητικὴ κλπ., ἐνῶ τὸ Σχολεῖο Ζωῆς κ' Ἐργασίας δὲν ἔχει καμμία σχέση μὲ τὴν κατανομὴ τῶν γνώσεων σὲ ξεχωριστὰ μαθήματα. *Πειραματικὲς α' τάξεις* λοιπὸν θἄναι κατὰ τὴ γνώμη μας ἡ πρώτη προσπάθεια. Κ' ἔτοι θὰ μπορέσει νὰ συνεχιστῇ παρὰ πέρα, ὥστε οἱ πειραματικὲς τάξεις νὰ γίνονται κάθε χρόνο περισσότερες ὥσπου *ὁλόκληρο τὸ Σχολεῖο νὰ γίνει πειραματικό.* Εὐκολότερα μπορεῖ νὴ γίνει ἡ προσπάθεια αὐτὴ στὰ πολυτάξια σχολεῖα.

Γράφοντας τὰ παραπάνου δὲν παραγνωρίζομε τὶς δυσκολίες ποὺ θὰ συναντήσει στὸ δρόμο του ὁ πειραματικὸς δάσκαλος, Θὰ παρουσιαστῇ πάλι μπροστά μας ὁ οἰκονομικὸς παράγοντας. Μὰ εἴπαμε πὼς θὰ κινηθοῦμε μέσα στὶς δικές μας συνθῆκες χωρὶς τὴν ἀπαίτηση νὰ ππρουσιάσωσω τὰ ἴδια, ἀποτελέσματα ποὺ θὰ παρουσιάζαμε, ἂν οἱ συνθῆκες μας ἦταν εὐνοϊκότερες. Θὰ κάμομε ὅ,τι εἶνε δυνατὸ νὰ γίνει.

Ὁ κάθε δάσκαλος ποὺ θ' ἀναλάβει νὰ ὀργανώσει πειραματικὴ τάξη θα κρατάει εἰδικὸ βιβλίο ἀναγραφῆς τῆς πορείας τοῦ πειραματισμοῦ του, ποὺ σὲ εἰδικὸ μέρος του μπορεῖ νὰ σημειώνει τὶς γνώσεις ποὺ θὰ ἀποχτοῦν τὰ παιδιὰ τῆς τάξη; κατανεμημένες, ὅπως τὶς θέλει τὸ Ἐπίσημο Ἀναλυτικὸ πρόγραμμα, γιὰ νὰ μπορέσομε νὰ κάμομε συγκριτικὴ μελέτη καὶ στὴ σὲ ποσὸ γνώσεως ἀπόδοση τῆς ἐργασίας τοῦ Παλιοῦ καὶ τοῦ νέου σχολείου. Στὸ τέλος κάθε χρονιᾶς θὰ ὑποβάλει ὁ κάθε δάσκαλος ἔκθεση σχετικὰ μὲ τὸν πειραματισμὸ ποὺ ἔγινε ὅλη τὴ χρονια. Στὰ παδαγωγικὰ δὲ συνέδρια, ἀντὶ μὲ τὰ σιάδια καὶ τὶς ἐμβαθύνσεις νὰ προσπαθοῦμε νὰ βγάλομε ἀπὸ τὴ μύγα ξύγκι, θὰ γίνονται ἀνακοινώσεις ἀπὸ διαφόρους δασκάλους ποὺ πειραματίστηκαν καὶ συζήτηση ἀπάνου σ' αὐτές. Ἔτσι θὰ πάρουν καὶ τὰ παιδαγωγικὰ μας συνέδρια κάποια ζωὴ καὶ θὰ ξανανιώνεται σ' αὐτὰ ὅλων μας ἡ παιδαγωγικὴ σκέψη ἀντὶ νὰ μένῃ καρφωμένη σ.ὸ βράχο τῆς στασιμότητας.

Αὐτὸς εἶναι ὁ δρόμος ποὺ κατὰ τὴ γνώμη μας θὰ μᾶς φέρει σιγὰ σιγά, μὲ σημειωτὰ ἴσως βήματα στὴν ἀρχή, μὰ πάντα μπρὸς στὴ δημιουργία τοῦ Νέου Σχολείου. στὴν ἀντικατάσταση τῆς νέκρας καὶ τῆς ἀδράνειας, τὴ ζωὴ καὶ τὴ Δράση. Ὅσο λίγα κι' ἂν θἄναι τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα θὰ σημαίνουν πρόοδο. Καὶ προτιμότερη εἶνε ἡ μικρὴ πρόοδο ἀπὸ τὴ μεγάλη στασιμότητα. Ἴσως κάποτε συγκινηθεῖ καὶ τὸ Κράτος καὶ θελήσει νὰ μᾶς βοηθήσει στὶς προσπάθειες. Πάντα μόνο στοὺς προε-

κλογικους λόγους θὰ μιλοῦμε γιὰ τὸ παιδί;

Συγκεφαλαιώνοντας τὶς σκέψεις μας αὐτὲς ἔχομε αὐτὰ τὰ αἰτήματα;

1) Συγχρονισμὸς παιδαγωγικοῦ τῶν Ἐπιθεωρητῶν μας σὲ παιδαγωγικὰ συνέδρια μὲ τὴ διεύθυνση συχρονισμένων παιδαγωγῶν καὶ κατατοπισμός τους στὴν ἔννοια τοῦ Νέου Σχολείου.

2) Συγχρονισμὸς παιδαγωγικοῦ τῶν δασκάλων σὲ παιδαγωγικὰ συνέδρια μὲ τὴ διεύθυνση τῶν Ἐπιθεωρητῶν, θεωρητικὸς κατατοπισμός τους στὸ ἴδιο ζήτημα καὶ καθορισμὸς τῶν γενικῶν γραμμῶν τοῦ πειραματισμοῦ.

3) Σχηματισμὸς πειραματικῶν τάξεων καὶ σιγὰ σιγὰ πειραματικῶν σχολείων. Ἀνακοινώσεις πειραματιστῶν σὲ παιδαγωγικὰ συνέδρια καὶ συζητήσεις γιὰ τὴ συνόψιση τῶν διαφόρων ἀνακοινώσεων.

Γιάννενα 22 Νοέμβρη 1928

ΒΑΣΙΛΗΣ ΠΑΠΑΣ

ΟΙ ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΠΟΓΡΑΦΕΩΝ ΚΤΗΝΩΝ ΚΑΙ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Μιὰ περίεργη γνωμάτευση

Ἀριθ. 28652

Πρὸς τοὺς κ. κ. Δήμαρχον Ἰωαννίνων καὶ προέδρους Κοινοτήτων Νομοῦ Ἰωαννίνων

Σᾶς κοινοποιοῦμεν κατωτέρω τὴν ὑπ' ἀριθ. 542 ἐ. ἔ. γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ὑπουργείου τῶν Στρατιωτικῶν ὅπως ἀνακοινώσητε ταύτην εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ὁ ἀναπλη. γεν. Διοικητοῦ
Δ. ΒΛΑΧΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀριθ. 542

Πρὸς τὴν Δ)σιν Δικαστικῶν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν

Εἰς ἐκτέλεσιν τῶν ἐν τῇ ὑπ' ἀριθ. 11218-18-8-1928 ὑμετέρῳ ἐγγράφῳ καὶ εἰς ἀπάντησιν εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 138894-21-7-1928 ἐρώτημα τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσω ὅτι κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην, οἱ διδάσκαλοι οἱ ὑπηρετοῦντες καὶ οἷς γραμματεῖς τῶν κοινοτήτων δὲν δικαιοῦνται τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 137 παρ. 1 τοῦ Κώδικος περὶ στρατιωτ. εἰσφορῶν ὁριζομένου ἐπιδόματος, τοῦ 10 ο)ο ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ μισθοῦ των ἀπὸ 1ης Φεβρουαρίου μέχρι 1ης Ἀπριλίου, διότι κατὰ τὴν ρητὴν διάταξιν τοῦ εἰρημένου ἄρθρου δικαιοῦνται μόνον οἱ κατὰ τὸ ἄρθρον 116 παρ. 1 τοῦ αὐτοῦ κώδικος διοριζόμενοι εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ νομάρχου πρὸ τῆς 1ης Ἰανουρίου τοῦ ἔτους τῆς ἀπογραφῆς καὶ μὴ δυνάμενοι νὰ ἀντικατασταθῶσιν ἢ μετατεθῶσιν πρὸ τῆς περατώσεως τῆς συντάξεως τῶν πινάκων οὗς συντάσσουν μετὰ τοῦ δημάρχου, τοῦ ἀγροτόμου καὶ τοῦ Δημ. στρατολόγου καὶ τοῦ προέδρου τοῦ κοινοτικοῦ συμβουλίου οἱ καταχωροῦντες τὰς δηλώσεις καὶ χορηγοῦντες τὸ κατὰ τὸν αὐτὸν νόμον πιστοποιητικὸν καὶ τηροῦντες τὰ ἐν τῇ παραγράφῳ 2 τοῦ αὐτοῦ 116 ἄρθρου ὁριζόμενα βιβλία.

Ὁ Νομικὸς Σύμβουλος
ΔΗΜ. ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ

Η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Ἀγαπητό μου Διδασκαλικὸ Βῆμα

Ἐπειδὴ στὶς στῆλές σου βλέπω νὰ παρελαύνουν παράπονα λογιῶν λογιῶν, δίκαια πάντοτε, τολμῶ κι' ἐγὼ νὰ ζητήσω τὴν φιλοξενία σου γιὰ νὰ πῶ τὸ παράπονό μου, ποὺ δὲν ξέρω ἂν ἔχω κι ἄλλους συντροφοις σ' αὐτό.

Τὸ 1912 ὑπηρετοῦσα ὡς δημότης προσκλήθην εἰς τὸν στρατὸν καὶ προσῆλθον ἐκ τῶν πρώτων ὡς ἀνήκων εἰς τὴν κλάσιν 1905. εἶχα τὸ ἀτύχημα στὴ μάχη τοῦ Κιλκὶς νὰ τραυματισθῶ στὸ ποδάρι καὶ ὕστερα ἀπὸ παραμονή μου στὸ Νοσοκομεῖο ἐπὶ 10 μῆνας νὰ κριθῶ ἀνίκανος. Ἕνεκα τῆς σωματικῆς μου αὐτῆς ἀνικανότητος ἀναγκάστηκα νὰ παραιτηθῶ τῆς θέσεις τοῦ δημοδιδασκάλου.

Εὐτυχῶς παρὰ τὰς προβλέψεις τῶν ἰτιρῶν καὶ χάρις εἰς θεραπείαν τὴν ὁποίαν μόνος μου καὶ ἐξ ἰδίων ἔκαμα ἡ σωματική μου ἀνικανότης παρῆλθον ὀλίγου καὶ τὸ 1919 ἐζήτησα καὶ ἀναδιορίστηκα καὶ ἐκτοτε ὑπηρετῶ μέχρι σήμερα.

Τώρα ὅμως γιὰ ἕνα συμβαίνει τὸ ἑξῆς ἄδικο γιὰ τὸ ὁποῖον καὶ τὸ παράπονό μου:

Πρῶτα πρῶτα ὁμισθός μου εἶνε ὀλιγώτερος τῶν συγχρόνων μου συναδέλφων καὶ δεύτερον πρέπει νὰ μείνω ἐγὼ στὴν ὑπηρεσία γιὰ νὰ πάρω σύνταξι πέντε ὁλόκληρα χρόνια βραδύτερον τῶν συγχρόνων μου συναδέλφων. Καὶ ὅλα αὐτά, παρακαλῶ. γιατὶ εἶχα τὸ ἀτύχημα νὰ τραυματιστῶ χάριν τῆς πατρίδος καὶ νὰ καταντήσω σακάτης—γιατὶ σημειώσατε ὅτι ἡ ἀνακανότης παρῆλθεν μὲν ἐν μέρει οὐχὶ ὅμως καὶ ἐξέλιπε.

Δυὸ φορὲς δι' ὑπομνημάτων μου ἐπὶ Κυβερνήσεως Μιχαλακοπούλου καὶ τοιαύτης Παγκάλου ἐζήτησα ὅπως τὸ εἰς βάρος μου προκῦπτον ἀδίκημα ἀρθῇ πλὴν ὅμως τίποτε δὲν ἐγένετο.

Ὅθεν, ἀγαπητό μου Βῆμα, ἂν συμφωνῆτε καὶ σεῖς ὅτι τὸ δίκαιον εἶνε μαζί μου καὶ μαζὶ μὲ σᾶς καὶ ἡ Ὁμοσπονδία μας, φροντίσατε ἐν καιρῷ νὰ μοῦ ἀποδοθῇ τὸ δίκαιον τιθεμένης ἐν σχετικῷ νομοσχεδίῳ παραγράφου οὗτοι περίπου διατυπουμένης:

Ὁ χρόνος ὑπηρεσίας ὃν ἔχασαν δημοδιδάσκαλοι καὶ ἄλλοι ὑπάλληλοι συνεπείᾳ ἀνικανότητος προελθούσης ἐκ τραυμάτων ἐν πολέμοις ληφθέντων λογίζεται ὡς χρόνος πραγματικῆς ὑπηρεσίας διά τε τὴν προαγωγὴν, μισθὸν καὶ σύνταξιν.

ΝΙΚ. Γ. ΚΥΡΙΑΚΑΚΟΣ
Δημίλος Ἀγ. Δημητρίου - Ζάρακος

Ο ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ

Ἀπὸ κάποιο πρακτικὸ τοῦ Διοικ. Συμ. τοῦ Συλλόγου Τριφυλίας ποὺ δημοσιεύφτηκε στὸ ὑπ' ἀριθ. 12 φ. τῆς «Ἐκπαιδευτικῆς» μαθαίνουμε πολλὰ πράγματα: Πῶς ἡ μόνη οὐσιώδης διαφωνία μεταξὺ Συλλόγων καὶ Ν' Ὁμ. ἦταν ἡ ὑβριστικὴ γλῶσσα, ποὺ αὐτὴ μεταχειριζόταν στὸ δημοσιογραφικό της ὄργανο, γιὰ κάθε ἀντίθετό της. Πῶς ἡ διαφωνία ἐκείνη «μετετράπη διὰ τῆς ἤδη ἀκολουθουμένης πορείας αὐτῆς εἰς συμφωνίαν καὶ πλήρη συνεννόησιν(!)....» Πῶς «ἡ Παλαιὰ ἤθελε καὶ θέλει μέλη μπιστικούς, ὑποτακτικούς, ἐθελοτυφλοῦνιας καὶ πυθαγορείους μαθητάς». Σύμφωνα μὲ τὸ πρακτικὸ οἱ συνάδελφοι, ποὺ τὴν ἀπαρτίζουν ἢ ἀκολουθοῦν τὸ ἐκπαιδευτικό της πρόγραμμα ἔχουν τὶς ἀνωτέρω ἰδιότητες!! Ἰδοὺ ἡ Νέα θέλει μέλη της «ἐλευθέρους» κ.λ.π. κ.λ.π.

Δὲν θ' ἀσχοληθῶ μὲ τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα, ποὺ μὲ τόση εὐκολία στολίλει ἡ Διοίκ. τοῦ Συλλόγου τὰ μέλη τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης Ὁμοσπονδιας. Θὰ ἐκθέσω μόνο μερικὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα καθορίζουν τὴν πορεία, ποὺ ἀκολουθεῖ ὁ Σύλλογος Τριφυλίας δυὸ διάφορα ζητήματα, ποὺ ἐνδιαφέραν τὸν κλάδον καὶ θὰ ἀφήσω στοὺς συναδέλφους νὰ κρίνουν ποιὰ εἶναι τὰ πραγματικὰ σημεῖα στὰ ὁποῖα διαφωνεῖ μὲ τὴν Ν. Ὁμοσπονδίαν καὶ κατὰ πόσον τὸ πρακτικὸ τῆς Διοικ. τοῦ Συλλόγου ἀπηχεῖ τὶς γνώμες καὶ τὶς ἀποφάσεις τῶν μελῶν του.

Ὁ Σύλλογος, στὴν τελευταία του Γεν. Συνέλευση τοῦ Ἰουνίου, κρίνοντας τὸ ἐκπαιδευτικὸ πρόγραμμα τῆς Ν. Ὁμοσ. πῆρε τὶς κωτέρω ἀποφάσεις, ποὺ ἀποτελοῦν καὶ ἀπάντηση σ' αὐτό: Δὲν συμφωνεῖ σὴν ἐλάττωση τῶν ἐκπαιδευτικῶν περιφερειῶν ποὺ προτείνει ἡ Νέα. Θέλει ἀντίθε.α νὰ αὐξηθοῦν. Δὲν συμφωνεῖ μὲ αὐτὴ στὸν τρόπο τῆς σύνθεσης τῶν διαφόρων συμβουλίων. Θέλει μέσα σ' αὐτὰ ν' ἀντιπροσωπεύεται καὶ ὁ δημοδλος. Δὲν συμφωνεῖ στὸν προτεινόμενο ἀπὸ τὴ Νέα ἀποκλεισμὸ τοῦ κλάδου ἀπὸ τὸ Ἐκπαιδ. Συμβούλιο. Θέλει τὴ Δημοτικὴ γλῶσσα στὸ Δημοτικὸ σχολεῖα. Καὶ τελευταῖα, ἀποδυκιμάζει τὴν ὑβριστικὴ γλῶσσα τοῦ δημοσιογραφικοῦ ὀργάνου τῆς Ν. Ὁμοσπονδίας.

Τελειωνοντας θὰ παρακαλέσω τὴν Διοίκ. τοῦ Συλλόγου Τριφυλίας νὰ μᾶς πληροφορήσῃ σὲ ποιὰ τέλος πάντων ἐκπαιδευτικὰ ζητήματι συμφωνεῖ ὁ Σύλλογος μὲ τὴν Ν. Ὁμοσπονδία.

Λετὸς-Τριφυλίας. Δεκέμβρης 1928

Σ. ΓΚΟΝΟΣ

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΥΠΟΘΕΣΕΙΣ

Ἐλ, Λεμονάκη.—Συμμορφωθῆτε μ' ὅσα γράφομε στὸ 179 φύλλο μας.

Ε. Ἀντωνακάκιν.—Φύλλο 26 στείλαμε σὲ σᾶς καὶ στὸν κ. Παπαδάκι.

Φροντιστὲς Γεωργ. Φροντιστηρίου Θεσσαλονίκης.—Τὸ Ὑπ. Οἰκονομικῶν ἔχει τὴ γνώμη πὼς δὲν δικαιοῦσθε παραμεθοριακοῦ ἐπιδόματος. Ἐνεργοῦμε.

Σ. Ἀδαμαντίδην.—Τὸ Δ. διαδημίσεως ἰσχύει ὅπως ἔχει.

Θ. Κανελῆν.—Νὰ ἀναλάβετε μόνο ἂν διαταχθῆτε ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Παιδείας.

Σύλ. Ἰκαρίας.—Γραμματοσημαίνετε τὰ γράμματά σας.

Α. Ἀνδρίτσον.—Στείλετέ μας τὴ μετάφρασή σας.

Γ. Καλογεράκον.—Νὰ μεταβῆτε στὸ φρονσιστήριο Ἀθηνῶν. Ἔπρεπε νἄχετε ἔλθει. Συνενοηθεῖτε μὲ τὸν Ἐπιθεωρητὴ τῆς περιφερείας σας.

Διδ. Σύλλογον Σιδηροκάστρου.—Νὰ βρῆτε ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα τῆς κυβερνήσεως ποιὸ μῆνα καὶ τί ἀριθ. ἔχει τ' φύλλο γιὰ τὴν ἀπόλυση τοῦ Ἰωάν. Γουσίου.

Α, Βελεγράκιν.—Ἀπεστάλη κατάστασις μετεκπαιδευομένων διδασκάλων.

Σπυρ. Παπαθανασίου.—Γιὰ ἀποζημίωση παίρνετε τὸ μισὸ τοῦ ἡμερησίου μισθοῦ. Στείλατε στὸ Ὑπουργεῖο Ἐσωτερικῶν τὰ δικαιολογητικὰ τοῦ βαθμοῦ καὶ τοῦ μισθοῦ σας.

Δημ. Φώλιον.—Ὅμοίως ὑποβάλατε δικαιολογητικά.

Μιχ, Παπουτσάκην.—Ἀναδρομ. ἐγγραφή σας ἔγινε μὲ ἀριθ. μητρ. 31141.

Δ. Συκιώτην. Ἐξακριβώσατε ἀπὸ τὸν ἐπιθεωρητή σας ἂν σὰς ἀπενεμήθη τὸ γέρας καὶ τότε ὑποβάλατε στὸ Ὑπουργεῖο αἴτηση μὲ καταστάσεις καὶ ἀντίγραφο τῆς ἀπονομῆς.

Δ. Καραγιαννόπουλον. Συμβουλευθῆτε ὅσα γράφομε στὸ 179 φυλλο γιὰ ἁπλὴ ἐγγραφὴ στὸ Μετοχικὸ καὶ κάμετε ὅ,τι λέμε.

Ι. Κασιμάτην. Δὲ μποριοῦμε νὰ πάρωμε ἀντίγραφο οὔτε περίληψη. Μόνο ἂν ἐνεργηθῇ ἡ καταγγελία θὰ λάβετε ὁ ἴδιος γνώση.

Ε. Τσαντιράκην Γραμμάτιο 390 δρ. στείλαμε.

Σύλ. Καστορίας. Γραμματοσημαίνετε ἔγγραφά σας.

Σύλ. Γιαννιτσῶν ἀντίγραφο ἀποχαιρετιστηρίου ἐγκυκλίου δὲν πήραμε.

Ἀνάχαρσιν Δὲ φταῖμε μεῖς ἂν δὲν παρακολουθῆτε τὰ ὑπομνήματα μας ποὺ δημοσιευομε στὸ «Βῆμα» Ἐκεῖ θὰ δῆτε τὶς ἐνέργειές μας γιὰ τὴν τάξη σας. Φύλλο 196 στείλαμε.

Κ. Ματσακᾶν Δὲ πήραμε τὴ συνδρομή σας. Γράψατέ μας πῶς τὴν στείλατε καὶ σὲ ποιόν.

Παναγ. Σταματίου Ὁδηγίες γιὰ ἀτομικές σας ὑποθέσεις ζητήσετε ἀπὸ μᾶς.

Ι. Κωστάκην. Τὶς 6 δραχμὲς πληρώσαμε γιὰ νὰ πάρουμε τὰ ἔγγραφά σας ποὺ στείλατε σεῖς σὲ μᾶς.

Ε. Κοβλακαν. Φωτογραφίες ΙΑ.' Συνελεύσεως κοστίζουν 45 δρ.

Κ. Βολοτόπουλον. Μπορεῖτε νὰ τὰ συνταξιμοποιήσετε. Ὡς δικαιολογιτικὰ θὰ στείλετε 1) αἴτησι 2) ἀντίγραφα ὑπηρεσιακῶν μεταβολῶν σας νὰ δείχνουν τὰ ἔτη ποὺ θέλετε νὰ συνταξιμοποιήσετε. 3) Κατάσταση νὰ δείχνῃ τὴν ὑπηρεσία αὐτὴ σὲ ἔτη, μῆνες καὶ καὶ μέρες καὶ 4) 100 δρ. γραμμάτιο σ' ἕνα ταμεῖο. Ἡ προθεσμία ὅμως λήγει τὴν 31 Δβριον. Ζητήσετε περισσότερες ὁδηγίες ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ Ἐπιθεωδητοῦ σας.

Α. Καμπάνην. Διεύθυνσι τοῦ Α. Ρ. Καλλίπου 41 Παγκράτι.

Γ. Κούκουλαν. Τελευταία «Βήματα» στείλαμε.

Γ. Ἰκονομόπουλον. Πρακτικὰ στείλαμε.

Ε. Ἀντωνιάδου. » »

Γ. Πολυμενάκον. » »

Ἀλ. Παπανικολάου. Λέν λογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας.

Χ. Μακρίδην. Ζήτημα μισθοδοσίας του θὰ τακτοποιηθῇ ἀπὸ τὸν Ἐπιθεωρητή του καὶ ὄχι ἀπ' ἐδῶ.

Δ. Μαετζίλαν. Καμμιὰ προαγωγὴ δὲν γίνεται μέχρι τοῦ Ἀπριλίου 1929.

Ἐλένη Ἀβδούλου. Χρεωστεῖται στὸ στὸ Μετοχικο μιὰ ἐξαμινία τοῦ 1927 ἕνα χρόνο τοῦ 1918 καὶ ἐννέα μῆνες τοῦ 1919. Ἐπίσης ἕνα δικαίωμα ἐγγραφῆς, καὶ ἕνα μισθὸ λόγῳ γάμου.

Βασιλ Μπλαβάκην. Γιὰ νὰ σᾶς ἀπαντήσωμε τί χρεωστεῖται πρέπει νὰ μᾶς γνωρίσετε. Πότε διορίσθητε. γιατὶ δὲν φαίνεται ν' ἄρχετε καταβάλη τίποτε, στὸ Μετοχικό.

Γαρυφαλιὰ Γ. Παγκάλου. Ὁ ἀριθ. Μητρώου σας εἶναι 16.570. Εἶστε μέτοχος.

Γ. Δασενάκην. Εἶστε μέτοχος ὁ ἀριθ. τοῦ μητρῴου σας εἶναι 19.931.

Μιχ. Ψαρουδάκην. Ἀναδρ. ἐγγραφή σας ἔγεινε μὲ ἀρ. μητρ. 31360.

Βασίλ. Παπᾶν. Ὁμοίως μὲ ἀριθμ. μητρ. 31392.

Δ. Στυλίδην. Μπορεῖτε γιὰ ὅσα χρόνια εἶστε στὴν ὑπηρεσία πρὸ τῆς 3ης Ἰουνίου 1923.

Παν Νέζην. Γιὰ νὰ μετεκπαιδευθῆτε πρέπει νὰ ὑποβάλετε πιστοποιητικὸ ἐπίσημο, ἐπὶ 20δράχμου χαρτοσήμου καὶ ἀπὸ τοὺς δυὸ ἐπιθεωρητάς.

Ἀντ, Σταματιάδην. Μετάθεσις ἀπὸ Σιτοβον εἰς Ζαμπαταίους δὲν βρίσκεται. Μόνο ἀπὸ Μεσογοῦρι εἰς Σίτοβον.

Διδ. Σύνδεσμον Ἀλεξανδρουπόλεως. Αἴτησις Ἐλένης Κώφογλου ὑκεβλήθη μὲ ἀριθ, πρωτ. 56319.

Γ. Παπαγεωργίου, καθηγητὴν. Ἀναδρομική σας ἔγεινε μὲ ἀριθ. μητρ. 31421.

ΑΠΟ ΟΣΑ ΓΙΝΟΝΤΑΙ

ΚΙ' ΟΣΑ ΔΕΝ ΓΙΝΟΝΤΑ

Α'

Ὁ διδάσκαλος καὶ ἐφημέριος Ἀνδριτσαίνης Γεώργιος ἱερεὺς Παπαζαφειροπουλος καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ σχοικοῦ ἔτους μόνον 4 ὥρας ἀπουσίασεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον διὰ τὴν ἐκκλήρωσιν τῶν ἱερατικῶν του καθηκόντων.

Β'

Οἱ διδάσκαλοι καὶ ἐφημέριοι Α. Χ. τοῦ σχολείου Μ. καὶ Δ. Σ. τοῦ σχολείου Α, καὶ Ι. Μ. τοῦ σχολείου Γ, πολλὰς ὥρας, ἄλλα καὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους ἐργασίμους ἐκλεισαν τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν, ἡ ὁποία θὰ ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ εἴτε τὴν Κυριακήν. εἴτε εἰς ὥρας καθ' ἃς τὸ σχολεῖον των δὲν εἰργάζετο.

Π. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
Ἐπιθεωρητὸς Τριφυλίας

ΣΤΗΛΗ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἀ Ρούμπα 99 8, Ἀλέξ. Δήμου 9959 Ἀντ. Γκούσας 9960, Ἀνδρ. Καλογερόπουλος 9961, Ἀθηνᾶ Καλλιάτη 9962, Δημ. Κωνσταντόπουλος 9963, Ἀριστ. Δαρβίγκας 9964. Δημ. Παναγιωτόπουλος 99 5, Χριστ. Παπαδοπούλου 9966, Παρ. Κόρρου 1:9ο7. Τασία Καραντωνη 9968, Ἐλένη Ἀνδρικοπούλου 9969, Χρ. Κουτοσπύρος 9970, Ἰωάν. Πολίτης 9971, Εὐάγγελος Δρόσος 9972. Ν. Κόρδα 9973, Γλυκερία Δέλλιου 9974, Νικ. Δεμπρινίδης 9975, Δημ. Λάγιος 9976, Ἀλέξ. Κουκουράκης 9977. Ἐλένη Ἀναστασοπούλου 9978. Χαρ. Χιονιδης 9979, Π. Σπυροπουλος 9980, Γ. Πέρος 9981, Μαρία Γιαλούρη 9982, Γ. Σρύνης 9983, Στρατῆς Ἐλεπάρης 9984, Π. Τσόκαρος 9985, Ἀνδ. Πράκας 9986, Μιχ. Λαγουδάκης 9987, Χαρ. Τσιμογιάννης 9988, Σερ. Παπαδημητρίου 9989, Ν. Παπαδόπουλος 9990, Ν. Φωτιόπουλος 9991, Θ, Μάλλιος 9992. Χρ. Γιαννακάκος 9993, Δαμιανὸς Γεωργιαδης 9994, Δημ. Μιχελάκης 9995, Ἰωαν. Μανουσάκης 9996, Νικ. Παπαϊωαννου 9997, Ἐλένη Ρωνάκη 9998. Ἰωάννης Πατρώνας 9999, Εὐθύμ. Ἀναγνώστου 10000.

Η ΖΩΗ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Ἀριθ. 269

Πρὸς τὸ ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων

Ἐνταῦθα

Ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν ὑπ' ἀριθ. 220 τῆς 23-10-28 ἀναφοράν μας ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ ὑποβάλωμεν τὰς κατωτέρω ἀπόψεις τῆς Διδ. Ὁμοσπονδίας ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου περὶ κυρώσεως καὶ τροποποιήσεως τοῦ ἀπὸ 21 Ἀπριλίου 1926 Ν. Δ. «περὶ διαβαθμίσεως τῶν δημ)λων».

1. Τὸ ἄρθρον 2 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς: «Πάντες οἱ τὸ πρῶτον διοριζόμενοι πτυχιοῦχοι δημ)λοι ἐκ πολυταξίων ἢ μονοταξίων διδασκαλείων κατατάσσονται εἰς τοὺς δημ)λους τῆς γ' κατηγορίας, μετὰ πενταετῆ δὲ εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν κατόπιν εἰδικῆς ἐκθέσεως καὶ προτάσεως τοῦ οἰκείου ἐπιθεωρητοῦ καὶ μετ' ἀπόφασιν τοῦ ἐποπτικοῦ συμβουλίου προάγονται διὰ πράξεως τοῦ Νομάρχου, ἐκτελουμένης καὶ πρὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως εἰς δημ(λους δ' κατηγορίας, μετὰ διοδεκαετῆ δὲ συνολικὴν ὑπηρεσίαν προάγονται κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἄνω τρόπον εἰς δημοδιδασκάλους τῆς ε' κατηγορίας».

2. Τὸ ἐδάφιον 2 παράγ. α) τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς.«Δημοδιδάσκαλοι τῆς ε' κατηγορίας μετὰ 20 ἔτους συνολικὴν ὑπηρεσίαν κατόπιν εἰδικῆς ἐκθέσεως καὶ προτάσεως τοῦ Ἐποπτικοῦ συμβουλίου καὶ ἀπόφασιν τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου διὰ Προεδρικοῦ Διατάγματος προάγονται εἰς δημοδιδασκάλους στ' κατηγορίας».

3. Ἡ παράγ. β) τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 2 ν' ἀπαλειφθῆ καὶ νὰ μείνῃ ὡς ἔχει εἰς τὸ Ν. Δ.

4. Ἡ παραγ. γ) τοῦ ἐδαφίου 2 τοῦ ἄρθρου 2 ν' ἀπαλειφθῆ. Ὁμοίως καὶ ἡ ἑπομένη παράγραφος.

5. Ἡ παράγ. δ' τῆς παραγράφου θ' τοῦ ἐδαφίου 1 τοῦ ἄρθρου 3 ν' ἀπαλειφθῆ.

6. Τὸ ἐδάφιον 2 τοῦ ἄρθρου 3 ν' ἀπαλειφθῆ. Ἀντ' αὐτοῦ νὰ τεθῆ ὡς 2 ἐδάφιον τὸ ἑξῆς.«Ὁ τρόπος καὶ ἡ σειρὰ προαγωγῆς τῶν ἀνωτέρω εἰς τὴν στ' κατηγορίαν διὰ τὴν πλήρωσιν κενῶν θέσεων κανονίζεται ὡς ἑπεται.

Αἱ κατ' ἔτος παρὰ τῶν οἰκείων ἐποπτικῶν συμβουλίων προτάσεις προαγωγῆς δημ)λων εἰς τὴν στ' κατηγορίαν συνοψοῦνται μετὰ πίνακος ἀναγράφοντος τὴν συνολικὴν αὐτῶν ὑπηρεσίαν ὑποβάλλονται ἐντὸς τοῦ μηνὸς..... Εἰς τὰς προτάσεις δέον νὰ ἀναφέρωνται οἱ κατ' ἐκλογὴν κρινόμενοι ὡς προακτέοι καὶ οἱ κατ' ἀρχαιότητα. Τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Συμβούλιον μετὰ τὴν συγκέντρωσιν τῶν προτάσεων καὶ τὴν ἔγκρισιν αὐτῶν καταρτίζει τὸν γενικὸν πίνακα τῶν προακτέων κατὰ τὴν ἑξῆς σειράν. Προτάσσονται. Πρῶτον οἱ κατ' ἐκλογὴν προταθέντες δημοδιδάσκαλοι μετεκπαιδευθέντες, δεύτερον οἱ κατ' ἐκλογὴν προταθέντες δημ)λοι ε' κατηγορίας, τρίτον οἱ κατ' ἀρχαιότητα προταθέντες μετεκπαιδευθέντες καὶ τέταρτον οἱ κατ' ἀρχαιότητα προακτέοι λοιποὶ δημ)λοι, τηρουμένης τῆς σειρᾶς ἀρχαιότητός των. Ὁ οὕτω καταρτιζόμενος πίναξ ὑποβάλλεται ἐντὸς τοῦ μηνός.....,.. εἰς τὸν ὑπουργὸν τῆς Παιδείας παρ' οὗ κυροῦται δημοσιευόμενος ἐντὸς τοῦ ἰδίου μηνὸς εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως. Ἐκ τοῦ πίνακος τούτου λαμβάνεται κατὰ σειρὰν ὁ πρὸς πλήρωσιν τῶν ἑκάστοτε κενῶν ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς διδασκάλων. Ὁ πίναξ οὗτος ἰσχύει δι' ἓν ἔτος.

7. Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 3 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς. Συντομεύεται κατὰ δύο ἔτη ἐφ' ἅπαξ καὶ δι' οἱαν δήποτε κατηγορίαν ὁ πρὸς προαγωγὴν κατὰ βαθμὸν ἀπαιτούμενος χρόνος δημ)λων μετεκπαιδευθέντων ἐπιτυχῶς ἐν τῷ τεχνικῷ Διδασκαλείῳ.

8. Τὸ ἄρθρον 5 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος διευθυνταὶ τῶν μὲν μονοταξίων εἶνε οἱ διδάσκαλοί των, τῶν δὲ λοιπῶν ὁ κατὰ κατηγορίαν ἀνώτερος καὶ ἐκ τῶν τῆς αὐτῆς κατηγορίας ὁ ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κρινόμενος ἱκανώτερος.

9. Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 5 διαγράφεται.

10. Τὸ ἐδάφιον 3 τοῦ ἄρθρου 5 τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς. Τῶν μικτῶν διταξίων ἢ πολυταξίων σχολείων διευθυνταὶ διορίζονται ἄρρενες δημ)λοι.

11. Ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τοῦ παρόντος εἰς σχολεῖα ἀρρένων διορίζονται μόνον ἄρρενες διδάσκαλοι.

12. Τὸ ἐδάφιον 4 τοῦ ἄρθρου 5 διαγράφεται.

Μετὰ τιμῆς

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Γ. Γραμματεὺς

Σ. Ἀλοΐζος — *Γ. Ντεριάννης*

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

Τὸ νέο Διοικ. Συμβούλιο τοῦ Συλλόγου καταρτίστηκε ὡς ἑξῆς.

Πρόεδρος Δελέρτας Στέφ. Ἀντιπρόεδρος Λεβόπουλος Γεώρ., Γραμματεὺς Καλλονᾶς Ἐλ., Ταμίας Παναγιωτάκης Κων., Ἐλεγκτὴς Δημησιάτος Σπυρ.

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Γραμματεὺς

Σ. ΔΕΛΕΡΤΑΣ — Ε. ΚΑΛΛΟΝΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου τῶν Δημοδιδασκάλων Ζαγορίου ἐκπροσωποῦν τὴν γνώμην ὅλων τῶν δημοδιδασκάλων τῆς περιφερείας θεωρεῖ καθῆκον καὶ ὑποχρέωσίν του καὶ δημοσίᾳ νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὸν μετατεθέντα Ἐπιθεωρητὴν κ. Σπ. Πίσπερην διὰ τὸ ὑπὲρ τῶν δημοδιδασκάλων καὶ γενικῶς διὰ τὸ ὑπὲρ βελτιώσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως Ζαγορίου ἐνδιαφέρον του.

Διὰ τὸν Σύλλογον Ζαγορίου

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Γραμματεὺς

Π. ΠΑΡΤΣΑΛΗΣ — Δ. ΒΑΝΤΖΙΟΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΕΝ. ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ

Προσκαλοῦνται ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου σὲ Τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευση *γιὰ τὴν 29η Δεκέμβρη* ἡμέρα *Σάββατο καὶ ὥρα 9 π. μ. στὴν Καπλάνειο.*

Στὴ Συνέλευση πρέπει νὰ παρουσιαστοῦν ὅλα τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου, γιατὶ ἔχει ἐξαιρετικὴ σημασία.

Θέματα γιὰ συζήτηση:

1) Ἀπολογισμὸς οἰκον. χρονιᾶς 1928. 2) Προϋπολογισμὸς 1939. 3) Συζήτηση καὶ καθορισμὸς τῶν ἀπόψεων τοῦ Συλλόγου ἀπάνω στὸ ἐκπ. πρόβλημα, ὅπως παρουσιάζεται ἀπὸ τὴ Διοίκηση στὸ Δ. Βῆμα, 4) Ἐνδεχόμενη παραίτηση τοῦ Δ. Συμβουλίου ἔπειτα ἀπὸ τὴν κατάσταση ποὺ δημιουργήθηκε στὸ Σύλλογο μὲ τὴν ἀδυναμία του νὰ ἐκπληρώσῃ τὶς ὑποχρεώσεις του.

Γιάννενα 29 Νοέμβρη 1923

Ὁ Πρόεδρος — Ὁ Γραμματεὺς

Κ. ΣΦΑΓΓΟΣ — Β. ΠΑΠΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΘΗΡΑΣ-ΜΗΛΟΥ

ΑΡΙΘ. ΠΡΑΞΕΩΣ 11.

Σήμερον τὴν 11ην τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου τοῦ ἔτους 1928, ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 4 1)2 μ. μ. συνῆλθεν εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν ἐν τῷ Γραφείῳ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου τῶν ἀρρένων Θηρῶν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ διδασκαλικοῦ Συλλόγου Θήρας-Μήλου, ἵνα σισκεφθῆ καὶ ἀποφασίση ἐπὶ τοῦ ἀκολούθου ζητήματος.

Ἀνακοινοῦται ὅτι ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῆς περιφερείας μας κ Κ. Ἀναγνωστόπουλος μετατίθεται εἰς ἄλλην περιφέρειαν.

Μετὰ σχετικὴν συζήτησιν τὸ Συμβούλιον ἐκπροσωποῦν ἀναμφισβητήτως τὴν γνώμην πάντων τῶν συναδέλφων μελῶν τοῦ Συλλόγου.

Ἀπεφάσισεν ὁμοφώνως τὰ ἑξῆς:

1) Ἐκφράζει τὴν βαθεῖαν λύπην του, διότι οἱ συνάδελφοι τῆς Περιφερείας Νάξου θὰ ἀποχωρισθῶσιν Προϊσταμένου ἀμερολήπτου, πράου, εὐγενοῦς καὶ πεφωτισμένου, πατρικῶς ἐνδιαφερομένου διὰ τὴν ἐν γένει πρόοδον τῶν ὑφισταμένων του.

2) Διαβεβαιοῖ τὸν Ἐπιθεωρητὴν κ. Κ. Ἀναγνωστόπουλον ὅτι οἱ διδάσκαλοι τῆς περιφερείας θὰ διατηρήσουν ζωηρὰν τὴν ἀνάμνησίν τῆς συναδελφικῆς ὄντως μετ' αὐτοῦ τριετοῦς συνεργασίας διὰ τὴν προαγωγὴν καὶ βελτίωσιν τῶν Ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων τῆς περιφερείας μας καὶ

3) Ἀναθέτει εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου νὰ ἀποστείλῃ ἀντίγραφον τοῦ παρόντος πρακτικοῦ εἰς τὸν Ἐπιθεωρητὴν κ. Κ. Ἀναγνωστόπουλον καὶ εἰς τὸ «Διδασκαλινὸν Βῆμα» πρὸς δημοσίευσιν.

Ἐφ' ᾧ συνετάγη τὸ παρὸν πρακτικὸν καὶ ὑπογράφεται ὡς ἕπεται.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον

Ὁ Πρόεδρος — *Ἡ Γραμματεὺς*

Μ. Σιγάλας — Μ. Γαρυφαλῆ

Τὰ μέλη

Μ. Βελώνιας Οἰκονόμος

Φρ. Πρέκας

Γεωρ. Καλορροίζικος

Τὴν 29ην Νοεμβρίου 1928 ἔγιναν αἱ ἀρχαιρεσίαι τοῦ συλλόγου μας διὰ τὴν περίοδον τοῦ ἔτους 1929.

Ἐξελέγησαν δὲ οἱ κάτωθι:

Μᾶρκος Σιγάλας Πρόεδρος. Μαργαρίτα Γουρυφαλῆ γραμματεύς, Μᾶρκος Βελώνιας ταμίας, Γεώργιος Καλορρίζικος μέλος, Φραγκίσκος Πρέκας μέλος.

Θήρα 30 - 11 - 28

Ὁ Πρόεδρος

ΜΑΡΚΟΣ ΣΙΓΑΛΑΣ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΚΙΛΚΙΣ

Πρόσκλησις

Καλοῦμε Γενικὴ Συνέλευση στὶς 23 Δεκεμβρίου ἐ. ἔ. ἡμέρα Κυριακὴν καὶ ὥρα 10 π. μ. στὸ Δημοτικὸ Σχολεῖο Θηλέων Κιλκίς μὲ θέματα:

1. Ἵδρυσις Ταμείου ἀλληλοβοηθείας.

2. Ζήτημα Προαγωγῶν.

3. Διάφορα ζητήματα.

Κιλκὶς 8 Δ)βρίου 1928

Διὰ τὸ Δ)λο Συμβούλιο

ὁ Πρόεδρος — ὁ Γραμματέας

Ν. Νικολαΐδης — *Χ. Ἰωαννίδης*

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

Ἀγαπητοὶ Συνάδελφοι,

Καθὼς τὴν προηγούμενη ὁμοσπονδιακὴ χρονιά, ἔτσι κι' αὐτή, 26-27, ἀπὸ τὶς στῆλες τοῦ «Δ. Βήματος» δὲν πρόβαλε τίποτε προερχόμενο ἀπὸ τὴν περιφερειά μας, ὄχι μόνο μὲ προέλευση τὸ Σύλλογο, ἀλλὰ οὔτε καὶ ἕνα ἄρθρο ἀπὸ τόσους συναδέλφους, ποὺ νὰ ἐξετάζῃ τὰ τόσα ζητήματα, δραγανωτικά, οἰκονομικά, ἐκπαιδευτικά, διοικητικά. Τέλεια Σαχάρα. Προτότυπη πνευματικὴ στείρωση. Ἔτσι πλησιάζαμε πρὸς τὴ Θ' Συνέλευση. Σ'αὐτὴ κατὰ κακὴ τύχη, μὲ τὸν ἀντιπρόσωπό του ὁ Σύλλογός μας, ἀντὶ νὰ ἔρθῃ νὰ ἐνδυναμώσῃ τοὺς Συλλόγους καὶ τὴν Ὁμοσπονδία, που δούλεψαν δυὸ ὁλόκληρα χρόνια καὶ προήχιηκαν μὲ τὸν ἀγῶνα τους τὰ συμφροντά μας, ἔδωσε ἕνα χτύπημα στὴν ὀργάνωση καὶ ἀκολούθησε—μόνο ὁ ἀντιπρόσωπος—τοὺς ἐθνοσωτῆρες...., ἐκείνους ποὺ θέλησαν μὲ σκιάχτρο τὸν κομμουνισμό, νὰ τορπιλλίσουν τὴν ὀργάνωση καὶ τὸ πρόγραμμά της, ἐκείνους στῶν ὁποίων τὴν ψυχὴ βασιλεύει τὸ μίσος, τὰ ἀτομικὰ συμφέροντα καὶ οἱ ὁποῖοι εἶνε ἀνίκανοι νὰ κοιτάξουν μπροστά, νὰ ἀτενίσουν τὴ σύγχρονη ζωὴ μὲ τὶς ἀνάγκες της, νὰ δοῦν τοὺς ὅρους της καὶ τὸ ῥέμα μέσα στὸ ὁποῖο κυλάει, ποὺ ἔχουν τὰ βλέμματα γυρισμένα πρὸς τὰ πίσω, βουτημένοι στὴ στασιμότητα καὶ στὸ τέλμα. Λίγη προσοχὴ χρειαζόταν κατὰ τὴν ἐκλογὴ γιὰ νὰ γίνῃ ὅτι ἔγινε. Δυστυχῶς ὅμως. Εἶνε ἀλήθεια πῶς ὁ ἴδιος ἀντιπρόσωπος διέψευσε τὴν ὑπογραφή του καὶ ὁ Σύλλογος ἀποδοκίμασε τὸ ἀποσχιστικὸ κίνημα. Μὰ τὸ χτύπημα εἶχε δοθῆ, ἡ διαίρεση εἶχε ἀρχίσει καὶ σ' αὐτὴ συνετέλεσε καὶ ὁ ἀντιπρόσωπός μας. Ἀπὸ τὴ Θ' καὶ δῶθε, ποὺ στὸν δρίζοντα τῆς ὁμοσπονδίας ἄρχισαν νὰ συγκεντρώνονται μαῦρα σύννεφα, ποὺ ἔφεραν τὸ ξέσπασμα τῆς μπόρας τῶν ἡμερῶν Νικολούδη, ὁ Σύλλογος δὲν ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τίποτε. Πάλι βρίσκεται στὴν γνωστήν του ἀδράνεια καὶ ἀδιαφορία. Κι' αὐτὴ ἡ ἀποδοκιμασία καὶ στιγματισμὸς τοῦ χωριστικοῦ κινήματος καὶ τῶν προθέσεων τῶν 'Εθνοσωτηρων...., δὲν ἔγινε πανηγυρικά, μὲ ἀποτροπιασμό, μὲ ἐκδήλωση μεγάλου ψυχικοῦ πόνου καὶ ἀπέχθειας. Τὸ Δ. Συμβούλιο, ὕστερα ἀπὸ τὰ προμηνύματα, ποὺ ὁλοφάνερα ἔδειχναν πῶς ἡ ὀργάνωση θὰ δεχοταν πολὺ γρήγορα ἐπιθέσεις, ἔπρεπε νὰ ἀρχίσῃ τέτοια δουλειὰ ποὺ νὰ κρατῆ τὴ δύναμη τοῦ Συλλόγου σὲ ἐπιφυλακή. Δυστυχῶς ὅμως τὸ ἔριξε στὴν ἀφροντισιά. Καρφὶ δὲν τοῦ καιγόταν γιὰ τίποτε. Γιὰ ἐγγραφὴ συνδρομητῶν στὸ «Δ. Β.», μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς σχολικῆς χρονιᾶς 1927-28, δὲν ἐνδιαφέρθηκε καθόλου. Οὔτε καὶ γιὰ συγκέντρωση στὸ Σύλλογο ὅλων τῶν δασκάλων καὶ γιὰ ἐκπλήρωση τῶν ὑποχρεώσεων τῶν μελῶν ἔκαμε καμιὰ ἐνέργεια. Ὅταν πιὸ ὕστερα ὁ Νικολούδης μὲ τὰ δυὸ Νομοσχέδια, «Περὶ διδακτικῶν βιβλίων» καὶ «Περὶ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου» ἀνέτρεπε τὴν ἰσχύουσα Ἐκπαιδευτικὴ Πολιτική,ἀφαιροῦσε ὅλες τὶς ἠθικὲς καταχήσεις τοῦ δασκάλου, μηδένιζε τὴν ἀποκέντρωση, ὑποτάσσοντας τὰ Συμβούλια στὴν Κεντρικὴ Ὑπηρεσία, ποὺ ἄθελα δουλεύει τυφλὰ στὸν ἑκάστοτε Ὑπουργὸ καὶ στὸ κόμμα του, μείωνε τὴν αὐτοδιοίκηση μὲ τὸ λιγόστεμα τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἱρετῶν Ἐκπαιδευτικῶν Συμβούλων δασκάλων καὶ ἤθελε νὰ ἀναστήσῃ τὴ διχατοραρχικὴ διάταξη, τῆς ἄμεσης πειθαρχικῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, ὁ Συλλόγος μας ἦταν παραδομένος σὲ βαθὺ ὕπνο. Τὸ Δ. Συμβούλιο, δείχνοντας μιὰ ἀσύγνωστη ἀδράνεια καὶ ἐγκληματικὴ ἀδιαφορία σ' ὅτι γινόταν γύρω, δὲν κινήθηκε καθόλου. Μόνο ὅταν εἶχε δοθῆ καίριο χτύπημα, μὲ τὴν καθαίρεση τοῦ Δ. Συμβουλίου τῆς Ὁμοσπονδίας, μὲ τὸ κλείσιμο τῶν γραφείων της καὶ τὴ διακοπὴ τῆς Ἔκδοσης τοῦ «Δ. Β.», κινήθηκε ὁ Σύλλογος, πολὺ πλαδαρὰ ὅμως. Ὅλοι μας θυμούμαστε πῶς στὴ Γεν. Συνέλευση, ποὺ συγκλήθηκε νὰ σταλθῆ ἀντιπρόσωπος στὴ Γ' Γεν. Συνέλευση, δὲν ἔγινε εὐρεία, διεξοδική, ἐκισταμένη συζήτηση, ἀνάλογη μὲ τὶς περιστάσεις. Ἀπὸ ὅλους μας, ἀφοῦ ἔγινε ἡ ἐκλογὴ τοῦ ἀντιπροσώπου, τοῦ ὁποίου προδιαγράφτηκε ἡ τηρητέα πορεία, ἐλάχιστοι ξεκληρώσαμε τὴν ὑλικὴ μας ὑποχρέωση. Ἔτσι εἴδαμε, ἀφοῦ οἱ περισσότεροι εἶχαν φύγει ἀπὸ τὴν αἴθουσα, νὰ φωνάζῃ πῶς ὁ Σύλλογος οἰκονομικῶς ἦταν χάλια. Εὐτυχῶς βολέφτηκε τὸ πράμα καὶ σταλθῆκε ἀντιπρόσωπος καὶ ἡ ὀργάνωση βγῆκε ἀπὸ τὸ κρίσιμο σημεῖο, χάρη στὴ δυναμικότητά της καὶ στοὺς συνειδητοὺς Συλλόγους καὶ συναδέλφους καὶ πολὺ λίγο στὸ Σύλλογό μας καὶ σὲ μᾶς. Συνάδελφοι, αὐτὴ ἡ ἀπελπιστικὴ κατάσταση τῶν συλλογικῶν μας πραγμάτων ἔπρεπε νὰ τερματισθῆ μὲ τὴν εὐκαιρία τῶν ἀρχαιρεσιῶν, ποὺ γίνηκαν στὶς ἀρχὲς τοῦ Γεννάρη ἐ. ἔ. Τότε ἔπρεπε νὰ σπάσῃ ὁ πάγος τῆς ἀδιαφορίας, ποὺ κρατοῦσε νεκρὸ τὸ Σύλλογο, νὰ γίνῃ μιὰ ἀναδιοργάνωσή του, γιὰ κάποια ἐργασία, χρειαζούμενη στὶς στιγμὲς ἐκείνες, γιὰ νὰ διατηρηθῆ ἡ νίκη τῆς Γ' Συνέλευσης. Δυστυχῶς ὅμως ἔγινε μόνο μιὰ τυπικὴ ἐκλογὴ Δ. Συμβουλίου, τὸ ὁποῖο χάρη στὴν ἔνοχη ἀνοχή μας βρίσκεται ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Συλλόγου. Οἱ Συνάδελφοι ποὺ ἀποτέλεσαν τὸ Δ. Σ , ὕστερα ἀπὸ τὴν ἐκλογή τους δὲν ἔνοιωσαν τίποτε σχεδόν. Στερούμενοι ἐντελῶς ἀπὸ ἐπαγγελματικὴ συνείδηση δὲν αἰσθάνθηκαν τὴν ὑψηλή τους ἀποστολὴ στὸ Συμβούλιο, τὸν προορισμό τους ὡς Διοίκηση Συλλόγου, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἐκιδείξῃ καθόλου δράση, ἔντονη καὶ συστηματική, Συλλόγου ποὺ ἔπρεσε νὰ ἀρχίσῃ νὰ ὀργανοῦται, νὰ ἀποχτήσῃ ὑλικὴ καὶ ἠθικὴ δύναμη, νὰ ἀναπτύξῃ δράση ὀργανωτικὴ καὶ ἐκπαιδευτική. Ἀδιαφορία, ἀδράνεια, τέλμα, στασιμότητα, τὰ χαρακτηριστικὰ

τῆς δράσης τοῦ Δ. Συμβουλίου. Ἐργασία γιὰ συγκέντρωση στὸ Σύλλογο τῶν συναδέλφων, γιὰ ἀνάπτυξη ἐπαγγελματικῆς συνείδησης, γιὰ ἐγγραφή συνδρομητῶν στὸ «Δ. Β.» καμιά. Σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα οὔτε μιὰ ἐγκύκλιο στὰ μέλη τοῦ Συλλόγου. Καμιὰ ἐπικοινωνία δὲν ἐπεχείρησαν τὰ κάμουν ὡς Διοίκηση πρὸς τὰ μέλη. Ἀπὸ τὸ ἐφταμελὲς Συμβούλιο, μόνο δυό, εἶνε συνδρομητὲς στὸ «Δ.Β.». Οἱ ἄλλοι ὄχι. Νὰ δημοσιέψωμε τα ὀνόματά τους δὲν τὸ θεωροῦμε σκόπιμο. Πολὺ ἀφελεῖς ὅμως εἴμαστε ἂν νομίζουμε πῶς κάτι μποροῦμε νὰ περιμένουμε ἀπὸ δαύτους. Τίποτε δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ προσφέρουν ὡς Δ. Συμβούλιο Συλλόγου, ἀφοῦ ἀγνοοῦν τὰ ὀργανωτικά, τὰ ἐκπαιδευτικά, τὰ διοικητικά, τὰ οἰκονομικά, τὰ παιδαγωγικὰ ζητήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὸν κλάδο σήμερα. Λύτά μπορεῖ νὰ τὰ γνωρίζη καὶ νὰ τὰ κατέχη μόνο ὅποιος διαβάζει «Δ. Β.». Αὐτοὶ ὅμως δὲν τὸ διαβάζουν: Γι' αὐτό, γιὰ νὰ ἔχη ὁ Σύλλογος τέτοιο Συμβούλιο, παρουσιαστήκαμε καὶ κατὰ τὴ δεύτερη ἐκλογὴ αἱρετοῦ μέλους ὡς ὑπαδοὶ τῶν ἐχθρῶν τοῦ κλάδου, δώσαντες τοὺς περισσότερους ψήφους στὸν ὑποψήφιο τῆς ἀντίδρασης, στὸ γνωστὸ ἀνεμόμυλο. Σ' ὅλους μας ἡ καλύτερα σ' ὅσους παρηκολούθησαν τὸν ἀγῶνα μεταξὺ κλάδου καὶ ἐχθρῶν μας εἶνε γνωστὲς οἱ συνθῆκες κάτω ἀπὸ τὶς ὁποῖες διενεργήθηκε ἡ ἐκλογή. Ὁ κλάδος ἔπρεπε νὰ δώση ἕνα καινούριο μπάτσο στὸν Ὑπουργὸ «τὸ φουσκωμένο τίποτα». Ὁ ἀντιπροσωπός του, ἐκεῖνος ποὺ ἤρθε πρῶτος στὶς πρῶτες ἐκλογὲς καὶ ποὺ θαρετὰ ἀντίκρυσε τοὺς ἐχθρούς του καὶ τοὺς πολέμησε, ἐνῶ ὁ ἄλλος τάχτηκε μ' αὐτούς, εἶχε διωχτῆ ἀπὸ κεῖ, γι' αὐτὸ τὸ λόγο. Ἡ ὁμοσπονδία, πολὺ καλὰ κρίνουσα τὰ πράγματα, πρότεινε γιὰ συμβούλους τὸ Ρουχωτᾶ ταχτικὸ καὶ τὸ Δαγκλῆ ἀναπληρωματικό. Ὁ πρῶτος γνωστὸς στοὺς δασκάλους, γιὰ τὸ συγχρονισμένο ἐπιστημονικό του καταρτισμό, ἀγωνιστὴς θαρετός, μὲ γνωστά του τὰ φρονήματα, μὲ κολοσιαία ἐργασία στὸ ἐνεργητικό του ὡς ἐκπαιδευτικὸς σύμβουλος, ἔπρεπε γιὰ ζήτημα τιμῆς νὰ σταλῆ πάλι στὸ Συμβούλιο. Ὁ δεύτερος γνωστός, ἀφοῦ χρημάτισε πρόεδρος τῶν Η' Θ' καὶ Ι' Γεν. Συνελεύσεων, Ἦταν ἐκδηλωμένη καὶ ἐκφρασμένη ἡ γνώμη τοῦ κλάδου καὶ ἀντάξια θὰ τὸν ἀντιπροσώπευε ὡς ἀναπληρωματικός. Στὴν ὑπόδειξη τῆς ὁμοσπονδίας, 55 σύλλογοι ἀπάντησαν μὲ ἐνθουσιασμό, ὅτι ἀποδέχονταν τὶς ὑποψηφιότητες. Ὁ δικός μας καὶ γιὰ νὰ κυριολεχτοῦμε τὸ Δ. Συμβούλιο, δὲν συμμερίσθηκε τὴ γνώμη τῆς ὁλότητας καὶ μονάχα αὐτό, ἀλλὰ καὶ τάχτηκε μὲ τὸν ὑποψήφιο τῆς ἀντίδρασης. Στὰ φανερὰ δὲν τόλμησε. Μὰ ἡ ἀδράνειά του γιὰ ὑποστήριξη τοῦ κοινοῦ ὑποψηφίου καὶ οἱ πλάγιες ἐνέργειές του, ὄχι μόνο τὸ ἴδιο εἶνε, ἀλλὰ κάτι χειρότερο. Ἂν ἀπὸ τὴν ἀρχὴ δεικνύτανε ἡ διάθεσή του, φαντάζομαι πῶς οἱ συνειδητοὶ θὰ ἔκαναν τὸ καθῆκο τους. Μὰ μὲ τὴν ἀναμονὴ ἐνέργειας τοῦ Συμβουλίου, χάθηκε ὁ καιρός.

Καὶ ἔτσι πῆρε περισσότερα ὁ ἐχθρὸς τοῦ κλάδου, ὁ τορπιλλητὴς τοῦ ψηφισμένου προγράμματος ἀπὸ Γεν. Συνελεύσεις, ὁ πλήξας πολλὲς φορὲς στὰ νῶτα τὴν ὀργάνωση.

Πλησίαζε ἡ ΙΑ' Συνέλευση. Ὕστερα ἀπὸ ἕνα χρόνο πάλη στῆθος μὲ στῆθος, τὰ ζητήματα ποὺ παρουσιάζονταν γιὰ συζήτησι, γιὰ νὰ ξεκαθαριστοῦν καὶ νὰ προβάλλουν οἱ ἀπαιτήσεις τῶν δασκάλων, ἦταν ἐξόφθαλμα. Ἡ Διοίκηση τῆς ὁμοσπονδίας τὰ τοποθέτησε καὶ οἱ προτάσεις της, μὲ δυνατὴ συντομία, περιέλαβαν ὅλο τὸ περιεχόμενό τους. Πάλι, ἄλλη μιὰ φορά, ὁ κλάδος ἐκαλεῖτο νὰ φωνάξη μὲ βροντώδη φωνή, γιὰ ζητήματα ποὺ ξαναφώναξε καὶ νὰ προβάλη καὶ καινούρια αἰτήματα. Τὸ Δ. Συμβούλιό μας καμμιὰ προπαρασκευὴ δὲν ἔκαμε, γιὰ συζήτηση ἀνάμεσά μας ἀπάνω στὰ θέματα τῆς ΙΑ'., γιὰ νὰ λάβωμε καὶ μεῖς μέρος μὲ τὸν ἀντιπρόσωπό μας καὶ νὰ ἑνώσουμε τὴ φωνή μας. μὲ τὴ φωνὴ τῶν ἄλλων συναδέλφων καὶ τὴ θέλησή μας, μὲ τὴ θέλησή τους. Στὴ Γεν. Συνέλευση εἴδαμε τὸ οἰκτρὸ καὶ λυπηρὸ θέαμα, ὁ Πρόεδρος καὶ τὸ ἀσύνταχτο συμβούλιο, νὰ ἀγνοοῦν τὰ θέματα καὶ νὰ ἀδυνατοῦν νὰ κάμουν μιὰ μικρὴ εἰσήγηση, ἀπανω σ' αὐτά. Πωπώ. Τί ντροπὴ γιὰ μᾶς καὶ γιὰ αὐτούς. Χωρὶς καμμιὰ συζήτηση ἡ Συνέλευσή μας, διώρισε ὡς ἀντιπρόσωπο τὸ συναδ. Π. Παπαναστασίου, ποὺ θὰ πήγαινε τότε στὴν Ἀθήνα ὅπου ἔμενε, γιατὶ οἰκονομικὰ ἀδυνατοῦσε νὰ στείλη ἄλλον. Καὶ σ' αὐτὴ τὴ Συνέλευση, δὲν ἀκούστηκε φωνὴ ἀντιπροσώπου δασκάλων Μεσολογγίου. Μάλιστα καὶ ἀπὸ τὶς περισσότερες συνεδριάσεις ἀπουσίασε ὁ ἀντιπρόσωπος. Δὲν φταίει ὅμως αὐτός, ἀλλὰ μεῖς, γιατὶ τὸ δήλωσε πῶς ἀδυνατοῦσε νὰ παρακολουθήση καὶ θὰ ἀπουσίαζε. Ἀλλωστε θὰ ἦταν καὶ παραφωνία, ἀφοῦ σὲ τόσες συνελεύσεις ἐνεργῶς δὲν ἔλαβε μέρος ἀντιπρόσωπος, νὰ λάβαινε σ' αὐτή. Ἔληξαν οἱ ἐργασίες της καὶ στὴν ἔκκληση τοῦ νέου Δ. Σ. τῆς ὁμοσπονδίας, γιὰ προσπάθειες πύκνωση τῶν Συλλόγων μὲ νέα μέλη, γιὰ ἐγγραφὴ συνδρομητῶν στὸ «Δ. Β.», γιὰ δημιουργία ὀργανώσεων, ποὺ θὰ μπορέσουν νὰ κρατήσουν τὶς ὑλικὲς καὶ ἠθικές μας κατακτήσεις καὶ νὰ συντελέσουν στὴν ἐπίλυση τῶν ἐκκρεμούντων, ἀπάντησε μὲ τὴν ἀδράνεια καὶ τὴν ἀδιαφορία. Ἀπὸ κεῖ καὶ δῶθε δὲν ἔχουμε τίποτε ἀξιοσημείωτο.

ΠΑΝΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
Μακρυνοῦ-Μεσολογγίου

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΔΡΑΜΑΣ

Πρὸς τοὺς κ. κ. συναδέλφους δημοδιδασκάλους, διδ)σας καὶ νηπιαγωγοὺς περιφερείας Δράμας.

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι,

Ἔχομεν τὴν τιμὴν νὰ γνωρίσωμεν ὑμῖν ὅτι ἐξ ἐπαναληπτικῆς λόγῳ ἀπαρτίας Γεν. Συνελεύσεως ἐξελέγη κατὰ τὰς γενομένας ἀρχαιρεσίας νέον Διοικ. Συμβούλιον ὅπερ διὰ σημερινῆς του συνεδριάσεως συνεπήχθη ὡς ἑξῆς:

Πρόεδρος Δ. Κωνσταντινίδης, Ἀντιπρόεδρος Γ. Τουμπάνος, Γεν. Γραμματεὺς Κ. Μανωλόπουλος, Ταμίας Γ. Χονδρόπουλος, σύμβουλοι Ἀπ. Παπαηλίας. Νικ. Ἀγγελίδης καὶ Ν. Γεωργιάδης.

Τὸ νέον Διοικ. Συμβούλιον δὲν δύναται νὰ ἀποσιωπήσῃ τὸν ἐνδόμυχον αὐτοῦ πόνον καὶ τὴν βαθεῖαν του θλῖψιν διὰ τὴν κατάστασιν εἰς ἣν περιῆλθε καὶ πάλιν ὁ Σύλλογός μας οὕτως ὥστε νὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ γίνουν ἀρχαιρεσίαι μὲ τριακοντάδα μόλις τῶν μελῶν αὐτοῦ.

Δὲν θέλομεν νὰ ἐξετάσωμεν τὰ αἴτια τῆς τοιαύτης ἀλγεινοῦς ὄντως καταστάσεως καὶ τῆς ἐπιδεικνυομένης ἐκ μέρους τῶν μελῶν ἀδιαφορίας διὰ τὰ συλλογικά μας πράγματα.

Ρίπτοντες εἰς λήθην τὸ παρελθὸν προσκαλοῦμεν πάντα ἀληθινὰ συνειδητὸν συνάδελφον νὰ συσπειρωθῇ περὶ τὴν ὀργάνωσιν αὐτοῦ ἣν παντοιοτρόπως ὀφείλει νὰ συνδράμῃ καὶ τῆς ὁποίας τὰς τάξεις ὑποχρέωσιν ἔχει νὰ πυκνώσῃ ἐγγραφόμενος μέλος αὐτῆς καὶ τοὺς τυχὸν ἐκτὸς αὐτῆς νεοδιορισθέντας ἢ μὴ νὰ πείσῃ καὶ συμβάλλῃ εἰς τὴν ἐγγραφήν των.

Ἂν διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἔφθασε μέχρις ἡμῶν ἀναμφισβήτητον τὸ ρητὸν «ἐν τῇ ἑνώσει ἡ δύναμις» καὶ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τοῦ ἀγῶνος τῶν τάξεων καθ' ἣν τὰ ἄτομα μονομερῶς ὁσονδήποτε ἰσχυρὰ καὶ ἂν εἶναι ἀποτυγχάνουν ἐν ταῖς ἐνεργείαις των συντριβόμενα πρὸ τῶν ὀργανωμένων τάξεων, εἶναι οὐτοπία νὰ νομίζῃ καὶ δὴ ἀπὸ τὴν ἡμετέραν διανοουμένην τάξιν ὅτι δύναται νὰ ζήσῃ ἡ μονάς.

Ἐπὶ τῇ ἐλπίδι ὅτι θέλετε πάντες συμβάλλει εἰς τὴν ἑδραίωσιν καὶ πρόοδον τῆς ὀργανώσεώς μας καὶ δὴ κατὰ τὰς χαλεπὰς αὐτὰς τοῦ κλάδου μας ἡμέρας καὶ εἰς τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ ἀγαπητοῦ μας «Διδασκαλικοῦ Βήματος» τοῦ μόνου ἐπισήμου ὀργάνου τῶν ὀργανομένων διδασκάλων.

Διατελοῦμεν μετὰ συναδελφικῆς ἀγάπης.

Τὸ Διοικ. Συμβούλιον τοῦ Συλλόγου
Ὁ Πρόεδρος Ὁ Γεν. Γραμματεὺς
Δ. Κωνσταντινίδης Κ. Μανωλόπουλος

Τὰ μέλη
Γ. Τουμπάνος
Γ. Χονδρόπουλος
Ἀπ. Παπαηλίας
Νικ. Ἀγγελίδης
Ν. Γεωργιάδης

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΣΙΔΗΡΟΚΑΣΤΡΟΥ

Πρακτικὸν

Ἐν Σιδηροκαστρῳ καὶ ἐν τῷ γραφείῳ τοῦ Διδ. Συλλόγου συνελθόντα τὰ μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου σήμερον τὴν 29ην Νοεμβρίου 1928, ἡμέραν Τετάρτην καὶ ὥραν 4 μ. μ. τῇ προσκλήσει τοῦ Προέδρου πρὸς ἐξακρίβωσιν τοῦ καθαροῦ ἐσόδου τῆς δοθείσης τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν χοροεσπερίδος καὶ ἐξετάσασα τὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα εὗρον ὅτι τὸ καθαρὸν προϊὸν τῆς χοροεσπερίδος ἀνῆλθεν εἰς δραχμὰς πέντε χιλιάδας τριακοσίας (ἀριθ. 5.300) ὅπερ καὶ παρεδόθη εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Συλλόγου, ὡς ἀπόντος τοῦ Ταμίου. Κατὰ τὴν ἐξέλεγξιν παρίσταντο καὶ τὰ μέλη τῆς διοργανωτικῆς ἐπιτροπῆς.

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει νὰ σταλῇ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ πρὸς τὴν κυρίαν Χαρίκλειαν Ὀνταμπασίδου προσενεγκοῦσαν ὑπὲρ τοῦ Ἀναγνωστηρίου εἰκόνα ἀξίας περίπου διακοσίων πεντήκοντα δραχμῶν (ἀριθ. 250) καὶ διατεθεῖσαν ὡς λαχνὸς εἰς τὸ λαχεῖον τῆς χοροεσπερίδος. Προσέτι ἀποφασίζει νὰ σταλῇ εὐχαριστήριος ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κ. Ἀχιλλέα Κωστόπουλον διευθυντὴν τοῦ Ἑθνικοῦ Ὀρφανοτροφείου καὶ κ. Γεώργιον Φραγκόπουλον δημοδιδάσκαλον τοῦ αὐτοῦ Ὀρφανοτροφείου, οἵτινες κατέβαλον ἀνεκτιμήτους φροντίδας πρὸς διακόσμησιν τῆς αἰθούσης τῆς χοροεσπερίδος καὶ ἐξετέλεσαν διάφορα μουσικὰ τμήματα καταχειροκροτηθέντα.

Ἐφ' ᾧ συνετάχθη τὸ παρὸν καὶ ὑπογράφεται.

(Ὑπογραφαί)

Ἀκριβὲς ἀντίγραφον
Σιδηρόκαστρον 6 Δεκεμβρίου 1928
Ὁ Πρόεδρος
Σ. Α. ΠΕΛΤΕΚΗΣ

ΟΡΟΙ ΔΙΑΔΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ὅσοι ἀλληλογραφοῦν μὲ τὸ «Διδασκαλικὸν Βῆμα» πρέπει νἄχουν ὑπ' ὄψει τους, ὅτι τὰ γράμματά τους θὰ ἐπιστρέφωνται χωρὶς ἐνέργεια ἂν δὲν τηροῦν τοὺς παρακάτω ὅρους:

1) Νὰ γράφουν κάθε ὑπόθεση σὲ ξεχωριστὸ φύλλο χαρτί.

2) Νὰ γράφουν εὐανάγνωστα τὸ ὀνοματεπώνυμό τους καὶ τὴ διεύθυνσή τους.

3) Νὰ εἶναι σύντομοι.

4) Νὰ σημειώνουν σὲ κάθε τους γράμμα τὸν ἀριθμὸ ἀποδ. πληρωμῆς τῆς συνδρομῆς των.

Τὸ «Διδ. Βῆμα»

ΔΗΛΩΣΗ

Πολλοὶ συνάδελφοι παραπονοῦνται πῶς ἔχασαν τὸ δῶρο τῆς προπληρωμῆς τῆς συνδρομῆς των (Τὰ Πρακτικὰ τῆς ΙΑ'. Γεν. Συνελεύσεως) γιατὶ καὶ μικρὰ ἦταν ἡ προθεσμία καὶ δὲν τὴν πρόσεξαν οἱ περισσότεροι.

Γιὰ νὰ λείψῃ στὸ μέλλον κάθε παράπονο δηλώνομε πῶς παρατείνομε τὴν προθεσμία ὥσαμε τὸ τέλος Δεκεμβρίου. Ὅσοι πληρώσουν ὡς τότε τὴ συνδρομή τους θὰ πάρουν ὡς δῶρο τὰ Πρακτικὰ τῆς ΙΑ'. Γεν. Συνελεύσεως.

Ἀπὸ τὸ δημοδιδάσκαλο *Ν. ΚΙΡΚΙΝΕΖΗ* ἐκδίδεται ἡ **«Παιδικὴ Γιορτὴ»** μὲ παιδικὸ θέατρο, διαλόγους καὶ σάτυρες, ἐπίκαιρες ἀπαγγελίες καὶ προσευχὲς γιὰ ὅλες τὶς τάξεις, ἄσματα, χοροὺς καὶ ἐμβατήρια, σὲ 128 σελίδες καλλιτεχνικὲς καὶ μὲ τὰ περισσότερα τονιρμένα. Παρμένα ὅλα ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ παιδιοῦ καὶ τὰ παιγνίδια του θὰ ἐνθουσιάσουν καὶ σᾶς καὶ τοὺς μικρούς σας μαθητάς. Ὅλοι πρέπει νὰ τὸ ἀγοράσετε, καὶ νὰ ὑποστηρίξετε ἕνα σας συνάδελφο, ποὺ θὰ τοῦ δώσητε ἔτσι ἀφορμὴ ν' ἀσχοληθῆ πιὸ πλατειὰ σ' ἕνα δεύτερό του ἔργο.

Ἡ ἀξία του εἶναι *δραχ. 30* δίχως ταχυδρομικὴ ἐπιβάρυνσι.

Ἡ *«Παιδικὴ Γιορτὴ»* τοῦ συναδέλφου Ν. ΚΙΡΚΙΝΕΖΗ θὰ γίνει τὸ καθημερινὸ ἐγκόλπιο τοῦ τοῦ διδασκάλου. Πρέπει ὅλοι νὰ τὴν ἀγοράσουν.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις χωρὶς πρόγραμμα . . . . . Δρχ. 10
Σχολικὴ Γυμναστική. Τεῦχος Α' (τακτικὲς ἀσκήσεις) . . . . . » 5
Σχολικὴ Γυμναστική. Τεῦχος Β' (Ξυλικὲς ἀσκήσεις καὶ παιδιές) . . . . . » 10
Πωλοῦνται στὰ γραφεῖα τοῦ «Διδ. Βήματος»